

Veiligheidsmonitor Alphen aan den Rijn

Rapport Ipsos I&O

www.ipsos-publiek.nl

Colofon

Uitgave

Ipsos I&O

Zuiderval 70
7543 EZ Enschede

Amstelveenseweg 760
1081 JK Amsterdam

Ericssonstraat 2
5121 ML Rijen

Rapportnummer

2026/concept

Datum

08-06-2026

Opdrachtgever

Gemeente Alphen aan den Rijn

Auteurs

Lisanne van den Goor
Wouter Andringa

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Samenvatting	4
1 Inleiding	7
2 Digitale veiligheid	10
2.1 Slachtofferschap online criminaliteit	10
2.2 Slachtofferschap online oplichting of fraude	12
2.3 Hacken	14
2.4 Online bedreiging of intimidatie	15
2.5 Online preventie	16
3 Veilig ondernemen	19
3.1 Uitgaansgebieden	19
4 Jeugd en veiligheid	24
4.1 Jeugdoverlast	24
4.2 Digitale leefwereld	26
4.3 Vroegsignalering	27
5 Zorg en veiligheid	29
5.1 Overlast verwarde personen	29
5.2 Weerbaarheid	30
6 Fysieke veiligheid	33
6.1 Verkeersveiligheid	33
7 Georganiseerde criminaliteit en ondermijning	36
7.1 Verdachte situaties	36
7.2 Drugscriminaliteit	37
7.3 Vastgoedcriminaliteit	37
7.4 Mensenhandel en arbeidsuitbuiting	39
7.5 Sekswerk	39
7.6 Criminaliteit binnen familienetwerken	40
8 Woon- en leefomgeving	42
8.1 Openbare ruimte	42

8.2	Vermogenscriminaliteit	47
8.3	Veiligheidsbeleving	49
8.4	Weerbare wijken	50
8.5	Woonoverlast en burengerucht	51

A	Bijlage - Vragenblokken	55
----------	--------------------------------	-----------

B	Bijlage - Landelijke trends en patronen in de Veiligheidsmonitor	56
----------	---	-----------

B.1	Landelijke trends	56
B.2	Landelijke patronen	60

Samenvatting

Hieronder zijn de belangrijkste resultaten van de Veiligheidsmonitor Alphen aan den Rijn 2025 beschreven. Allereerst door middel van een situatiebeschrijving en ontwikkelingen tussen 2021/2023 en 2025 per veiligheidsthema IVP en daarna door verder in te zoomen op de benchmarks. De benchmarks voor Alphen aan den Rijn zijn Gouda, Leiden en het landelijk gemiddelde.

Steeds meer inwoners vertrouwen voor de digitale veiligheid van hun gegevens op een wachtwoordmanager

Bij digitale preventie zien we een afname in het percentage inwoners dat wachtwoorden regelmatig verandert, back-ups maakt, virusscanners gebruikt en een firewall gebruikt om hun digitale gegevens te beschermen. Er zijn meer inwoners die gebruikmaken van een wachtwoordmanager. In Alphen aan den Rijn werd 17 procent van de inwoners in 2025 slachtoffer van online criminaliteit. Hieronder vallen verschillende vormen van online oplichting en fraude, hacken, online bedreiging en intimidatie.

Aankoopfraude en online pesten zijn toegenomen ten opzichte van 2021, en het hacken van accounts is toegenomen ten opzichte van 2023. Het totale slachtofferschap van online criminaliteit is niet veranderd.

Drugsgebruik in Alphen aan den Rijn is toegenomen volgens inwoners

Eén op de vijf (20%) inwoners geeft aan dat drugsgebruik weleens voorkomt in de buurt, een toename ten opzichte van 2021 en 2023. Andere vormen van buurtproblemen die (deels) te maken hebben met het uitgaansleven, zoals dronken mensen op straat, drugshandel en hinder van horecagelegenheden zijn gelijk gebleven. Wel zijn er meer inwoners die zelf veel overlast ervaren van drugsgebruik en drugshandel dan in 2023.

Toename jeugdoverlast in Alphen aan den Rijn

Overlast van rondhangende jongeren is toegenomen ten opzichte van 2021 en 2023. Volgens 38 procent van de inwoners komt rondhangende jongeren weleens voor in de buurt en 7 procent ervaart er zelf veel overlast van. Zes procent van de inwoners geeft aan dat ze zeker weten, of een vermoeden hebben, dat kinderen of jongeren in de buurt illegale klusjes doen voor criminelen. Dit is een indicator bij het thema vroegsignalering,

In de digitale leefwereld is duidelijk te zien dat jongeren vaker slachtoffer zijn van online bedreiging en intimidatie (6,0%) dan de gemiddelde inwoner van Alphen aan den Rijn (2,4%). Het gaat vooral om online pesten en stalken.

Toename overlast verwarde personen in Alphen aan den Rijn

Overlast door verwarde personen is toegenomen ten opzichte van 2021 en 2023. Volgens 18 procent van de inwoners komt het weleens voor in de buurt en 2 procent ervaart er zelf veel overlast van. De persoonlijke weerbaarheid van inwoners is tussen 2021 en 2025 gemiddeld gelijk gebleven. Wel zijn er meer inwoners die zich (snel) angstig voelen. Tegelijk is het aandeel inwoners dat onbekenden durft aan te spreken op onwenselijk gedrag toegenomen.

Verkeersoverlast is toegenomen ten opzichte van 2021

Er zijn in vergelijking tot 2021 meer inwoners die aangeven dat verkeersoverlast weleens voorkomt in de buurt (van 82% naar 85%) en ook ervaren meer inwoners er zelf veel overlast van (van 32% naar 35%). De toename zit vooral in overlast van te hard rijdend verkeer en agressief verkeersgedrag. Parkeerproblemen komen wel vaker voor dan in 2021, maar het aandeel inwoners dat er zelf veel overlast van ervaart is niet veranderd.

Bijna de helft van de inwoners herkend één of meer signalen van ondermijning in de buurt

Iets minder dan de helft van de inwoners (46%) heeft in de afgelopen 12 maanden één of meer verdachte situaties gezien in de buurt, of hier een vermoeden van gehad.

Naar inhoudsopgave

De situaties of signalen die het meest herkend worden door inwoners zijn dealen van drugs, winkels, bedrijven en horeca die bijna geen klanten hebben maar wel blijven bestaan en buurtbewoners met dure spullen of auto's, waarvan je zou verwachten dat ze die niet kunnen betalen. Deze situaties zijn signalen van drugscriminaliteit, vastgoedcriminaliteit/witwassen, en criminaliteit binnen familienetwerken.

Beoordeling leefbaarheid en veiligheid woonbuurt licht afgenomen

De beoordeling van de leefbaarheid in de buurt in Alphen aan den Rijn is gemiddeld een 7,5, iets lager dan in 2021 en 2023 (beide 7,6). Dit gaat gepaard met een afname in de sociale cohesie in de buurt en een toename in overlast van burens en lastigvallen van mensen op straat. Andere indicatoren voor de openbare ruimte, zoals de kwaliteit van fysieke voorzieningen, fysieke verloedering en vandalisme zijn stabiel.

Ook de beoordeling van de veiligheid in de buurt (7,5) is licht afgenomen ten opzichte van 2023 (7,6). Dit gaat gepaard met een toename in onveiligheidsgevoelens in de buurt en in het algemeen. Het slachtofferschap van vermogenscriminaliteit in de buurt is gelijk gebleven en er zijn meer inwoners die actief gebruik maken van een buurtpreventie-app.

Alphen aan den Rijn vergeleken met Gouda

Voor de meeste onderwerpen zijn er geen significante verschillen tussen Alphen aan den Rijn en Gouda in de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor. De meest opvallende uitzonderingen hierop zijn veiligheidsbeleving, en signalen van ondermijning. Inwoners van Alphen aan den Rijn beoordelen de veiligheid in de buurt hoger dan inwoners van Gouda, en minder inwoners voelen zich weleens onveilig. Het aandeel inwoners van Alphen dat signalen van ondermijning in de buurt ziet, zoals het dealen van drugs, winkels zonder klanten die blijven bestaan, en buurtbewoners met te dure spullen of auto's, is ook lager in vergelijking tot Gouda.

Alphen aan den Rijn vergeleken met Leiden

Voor de meeste onderwerpen in de Veiligheidsmonitor zijn de uitkomsten van Alphen aan den Rijn positiever dan die van Leiden. Uitzonderingen zijn online criminaliteit (geen verschil), fysieke kwaliteit van de woonomgeving (lagere waardering in Alphen aan den Rijn) en verkeersoverlast (meer verkeersoverlast in Alphen aan den Rijn).

Alphen aan den Rijn vergeleken met Nederland

Over het algemeen zijn de uitkomsten van Alphen aan den Rijn redelijk vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde. Onderwerpen waar Alphen aan den Rijn negatievere uitkomsten heeft dan gemiddeld zijn beoordeling van de leefbaarheid, de sociale cohesie in de buurt en verkeersoverlast. Alphen aan den Rijn doet het juist beter dan gemiddeld op de onderwerpen fysieke verloedering, overlast verwarde personen, onveiligheidsgevoel in de buurt, signalen van ondermijning, digitale preventie en slachtofferschap van vermogenscriminaliteit.

Inleiding

1 Inleiding

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek onder 65.000 Nederlanders naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt door Ipsos I&O en het CBS uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid en de politie. Individuele gemeenten kunnen meedoen aan de Veiligheidsmonitor. In deze gemeenten zijn meer enquêtes (boven op de landelijke steekproef) afgenomen, voor betrouwbare resultaten op kernniveau. Ook kunnen zij vragen toevoegen over lokale onderwerpen. In 2025 heeft Alphen aan den Rijn voor de achtste keer meegedaan aan de Veiligheidsmonitor. Meer informatie over de Veiligheidsmonitor is na te lezen op www.veiligheidsmonitor.nl.

Uitvoering onderzoek

Voor dit onderzoek is door het CBS een willekeurige steekproef getrokken van 5.439 inwoners¹ uit de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Alphen aan den Rijn. De geselecteerde inwoners kregen in augustus 2025 een brief thuis met een persoonlijke uitnodiging voor deelname aan het onderzoek en konden vervolgens tot november de online vragenlijst invullen. Aan non-responders is tweemaal een herinnering per post gestuurd.

Respons

In totaal hebben 1.823 inwoners een volledige vragenlijst ingevuld: een respons van 33,5 procent.² Er hebben 189 inwoners van Alphen aan den Rijn deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor. De totale respons in Alphen aan den Rijn komt daarmee uit op 2.012.

¹ Het betreft inwoners van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens. Dit is exclusief inwoners die verblijven in instellingen, inrichtingen en tehuizen.

² Het landelijke responspercentage van de Veiligheidsmonitor 2025 bedraagt 33,4 procent.

Vragenlijst

De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor bestaat uit 13 standaard vragenblokken waarin verschillende onderwerpen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid aan bod komen. Een compleet overzicht van de vragenblokken staat in bijlage A.

Weging

Om de representativiteit van de steekproef te vergroten is een weging³ toegepast. Aan het databestand van de Veiligheidsmonitor is door het CBS een weging toegevoegd. In deze weging zijn onder andere de volgende kenmerken meegenomen: leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheidsgraad en herkomst. De steekproef van de Veiligheidsmonitor is dankzij de weging op deze kenmerken representatief voor de bevolking van gemeente Alphen aan den Rijn.

Presentatie van cijfers

In dit rapport worden de resultaten als volgt gepresenteerd:

- In de vorm van percentages, bijvoorbeeld het percentage personen dat ergens tevreden over is. Bij de berekening van de percentages in deze rapportage is de werkwijze van het CBS gevolgd: de ‘weigert’- en ‘weet niet’-antwoorden zijn *niet* buiten beschouwing gelaten.
- In de vorm van schaalscores. Dit zijn cijfermatige samenvattingen van meerdere met elkaar samenhangende vragen. Bij de berekening van deze scores is de werkwijze van het CBS gevolgd: de waarde van iedere schaalscore varieert op een schaal tussen 0 en 10.
- In de vorm van somscores. Dit zijn cijfermatige samenvattingen, een optelsom, van onderliggende stellingen. De maximale waarde is afhankelijk van het aantal stellingen in de somscore.

³ Weging is een rekenkundige bewerking, die ervoor zorgt dat een eventuele scheefheid van de respons ten opzichte van de populatie wordt gecorrigeerd. Dit gebeurt door bevolkingsgroepen die in de respons onder- dan wel oververtegenwoordigd zijn zwaarder of juist minder zwaar in de resultaten mee te laten tellen.

Naar inhoudsopgave

- Bij de berekening van de schaal- en somscores zijn de ‘weigert’- en ‘weet niet’-antwoorden, eveneens conform CBS-werkwijze, *wel* buiten beschouwing gelaten.
- In de vorm van het aantal delicten per 100 inwoners.

Let op! Een schaalscore staat niet gelijk aan een rapportcijfer, omdat de indicatoren zijn samengesteld op basis van percentages en niet op basis van rapportcijfers.

De uitkomsten van Alphen aan den Rijn zijn in dit rapport afgezet tegen de resultaten in de veiligheidsregio Hollands-Midden, Basisteam/district Alphen aan den Rijn-Gouda, politie-eenheid Den Haag en de landelijke cijfers over 2025 (Nederland). De uitkomsten volgens de geografische indeling van de politie (basisteam, district en eenheid) zijn opgenomen in de separate bijlage tabellenboek.

Tabel 1.1 - Geografische indeling gemeente Alphen aan den Rijn

Basisteam(s)	District	Veiligheidsregio	Eenheid
Alphen aan den Rijn/ Gouda	Alphen aan den Rijn/Gouda	Hollands-Midden	Den Haag

Analyse

Verschillen met referentiegebieden Gouda, Leiden en Nederland en het gemiddelde van de gemeente Alphen aan den Rijn, worden beschreven als deze *significant* zijn. Het is dan minimaal 95 procent zeker dat de resultaten ook daadwerkelijk van elkaar verschillen en het gevonden verschil niet te wijten is aan toeval. Ook verschillen tussen de uitkomsten van 2025 en 2021/2023 worden alleen beschreven als deze *significant* zijn.

Bij enkele resultaten in het rapport kan het voorkomen dat er vermeld wordt dat deze *indicatief* zijn. Er zijn dan minder dan 50 waarnemingen omdat de

bijbehorende vraag slechts aan een gedeelte van de respondenten is gesteld. Dit is bijvoorbeeld het geval bij ‘tevredenheid over contact met de politie’, die vragen zijn alleen aan inwoners gesteld die in het afgelopen jaar daadwerkelijk contact met de politie hebben gehad. *Indicatief* wil zeggen dat dit specifieke resultaat niet als representatief kan worden beschouwd voor de hele populatie.

Leeswijzer

Voor de rapportage wordt niet de indeling van de vragenlijst van de Veiligheidsmonitor gehanteerd, maar de zeven kernvelden van het Kernbeleid Veiligheid⁴. Binnen de hoofdstukken worden steeds de beschikbare indicatoren uit de VM voor dat thema getoond en geduid.

In de hoofdstukken 2 tot en met 6 worden de resultaten gepresenteerd over achtereenvolgens digitale veiligheid, veilig ondernemen, jeugd en veiligheid, zorg en veiligheid, en fysieke veiligheid. Hoofdstuk 7 gaat in op georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Hoofdstuk 8 geeft ten slotte een beeld van de veiligheid in de woon- en leefomgeving. In bijlage A staat een overzicht van alle vragenblokken in de Veiligheidsmonitor 2025 Alphen aan den Rijn. En in bijlage B geven we een korte samenvatting van landelijke trends en patronen in de Veiligheidsmonitor.

Bij dit rapport horen verder een Excel-bestand (‘tabellenboek’) met alle uitkomsten van de Veiligheidsmonitor en een overzicht van de Indicatoren Kernbeleid Veiligheid (volgens VNG-model) voor Alphen aan den Rijn, en de vragenlijst. Deze zijn als separate bijlagen meegeleverd.

⁴ Stap 3: Prioriteren kernvelden en veiligheidsthema's - Het CCV

[Naar inhoudsopgave](#)

Digitale veiligheid

2 Digitale veiligheid

Gemeenten spelen een belangrijke rol in het beschermen van inwoners, bedrijven, essentiële voorzieningen en de eigen organisatie tegen cybercriminaliteit. Het thema 'Digitale veiligheid' is relevant binnen alle kernvelden van het Kernbeleid Veiligheid. Denk bijvoorbeeld aan ondernemen, maar ook aan jeugd of ondermijning. Het is daarom belangrijk om bij elk kernveld aandacht te besteden aan de cybercomponent.

In het kernveld Digitale veiligheid van het CCV zijn de volgende thema's aanwezig:

- Eigen digitale systemen gemeente
- Cyberincidenten en cybercrises
- Online criminaliteit
- Online aangejaagde ordeverstoring

De Veiligheidsmonitor is de bron bij uitstek voor cijfers over online criminaliteit in de gemeente. Daarnaast bevat het ook indicatoren over digitale preventie, waarmee inwoners zich tegen online criminaliteit kunnen beschermen. Het hoofdstuk begint met een totaaloverzicht en daarna komen achtereenvolgens aan de orde: slachtofferschap van online oplichting of fraude (par. 2.2), hacken (par. 2.3), online bedreiging of intimidatie (par. 2.4) en ten slotte online preventie (2.5).

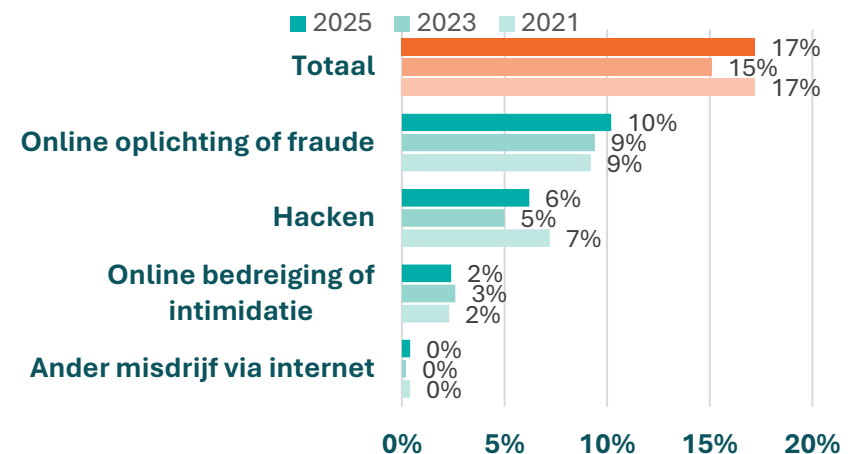
2.1 Slachtofferschap online criminaliteit

Online criminaliteit bestaat uit drie categorieën van slachtofferschap: online oplichting of fraude, hacken en online bedreiging of intimidatie. Daarnaast is ook de restcategorie andere misdrijven via internet opgenomen in het totaal

van online criminaliteit. Elk van deze cijfers is berekend op basis van het percentage inwoners dat in de afgelopen 12 maanden persoonlijk slachtoffer is geworden van één of meerdere vormen van criminaliteit (Figuur 2.1). Welke vormen van online criminaliteit horen bij welke categorie wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

In totaal werden ongeveer twee op de tien inwoners van Alphen aan den Rijn (17%) het afgelopen jaar slachtoffer van één of meerdere vormen van online criminaliteit. Dit aandeel is gelijk aan dat in 2021 en 2023. Online oplichting of fraude kwam relatief gezien het vaakst voor. Hiervan werd 10 procent van de inwoners het afgelopen jaar slachtoffer. Met hacken kreeg 6 procent te maken, en 2 procent werd geconfronteerd met online bedreigingen of intimidatie. Het slachtofferschap van een ander misdrijf via internet dan de hiervoor genoemde kwam in Alphen aan den Rijn nauwelijks voor (afgerond 0%). Het slachtofferschap van online oplichting of fraude, hacken, online bedreiging of intimidatie, en van andere misdrijven via internet is gelijk aan dat van 2021 en 2023.

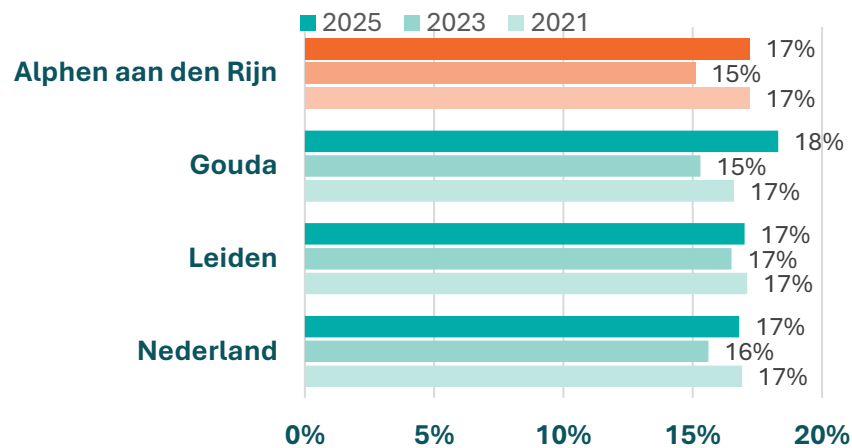
Figuur 2.1 - Totaal slachtoffers online criminaliteit (percentage)

Naar inhoudsopgave

Onder slachtoffers van online criminaliteit in Alphen aan den Rijn ondervond 19,1 procent emotionele, psychische of financiële problemen als gevolg van het delict. Inwoners van Alphen aan den Rijn ondervonden dergelijke problemen ongeveer even vaak als inwoners in de referentiegebieden. Het aandeel slachtoffers van online criminaliteit ligt in Alphen aan den Rijn ongeveer gelijk aan de referentiegebieden: Gouda, Leiden en Nederland.

Figuur 2.2 - Totaal slachtoffers online criminaliteit per gebied (percentage)

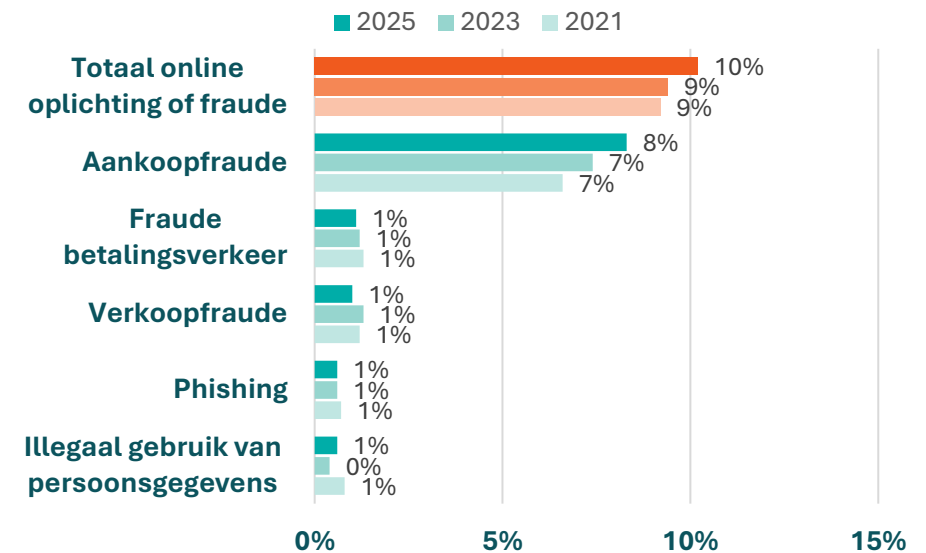
17% van de inwoners van Alphen aan den Rijn werd het afgelopen jaar slachtoffer van online criminaliteit.

2.2 Slachtofferschap online oplichting of fraude

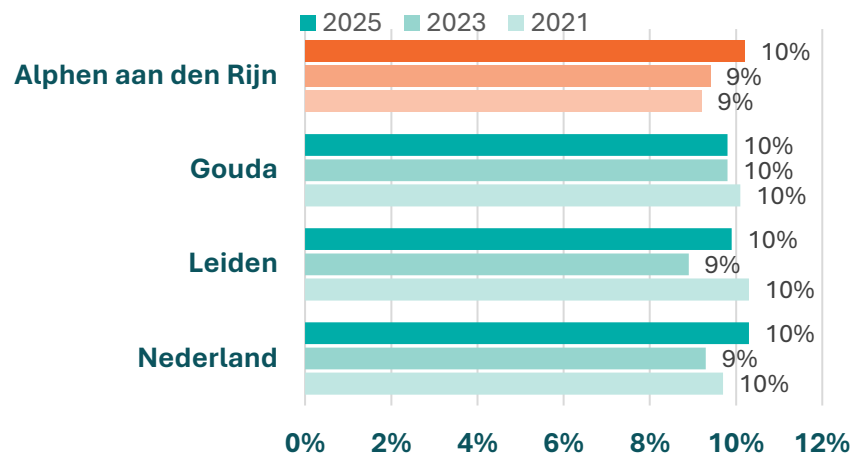
Voor het slachtofferschap van online oplichting of fraude is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van aankoopfraude, verkoopfraude, fraude betalingsverkeer, illegaal gebruik van persoonsgegevens of phishing. Dit is weergegeven in Figuur 2.3. In Figuur 2.4 is het totale percentage inwoners van Alphen aan den Rijn zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van online oplichting of fraude.

In Alphen aan den Rijn werd in 2025 één op de tien (10%) inwoners slachtoffer van online oplichting of fraude. Dit is vergelijkbaar met 2021 en 2023. Van de verschillende vormen van online oplichting of fraude zijn inwoners van Alphen aan den Rijn het vaakst slachtoffer geworden van aankoopfraude (8%). Dit is vergelijkbaar met 2023, maar ligt hoger dan in 2021 (7%). Zij hebben zelf betaald voor producten of diensten (bijvoorbeeld tickets of reizen) die nooit werden geleverd en waarbij de verkoper achteraf het betaalde geld niet terugbetaalde. Van fraude betalingsverkeer (het door een crimineel afschrijven van geld van een bankrekening via een creditcard of bankoverschrijving) werd een kleiner deel (1%) slachtoffer. Dat geldt ook voor verkoopfraude (1%), phishing (1%) en illegaal gebruik van persoonsgegevens (1%). Deze vormen van online oplichting of fraude laten geen verschillen zien ten opzichte van 2021 en 2023.

Figuur 2.3 - Slachtoffers online oplichting of fraude (percentage)

Figuur 2.4 - Totaal slachtoffers online oplichting of fraude per gebied (percentage)

In totaal werd 10 procent van de inwoners van Alphen aan den Rijn het afgelopen jaar slachtoffer van online oplichting of fraude. Dit percentage verschilt niet ten opzichte van de referentiegebieden.

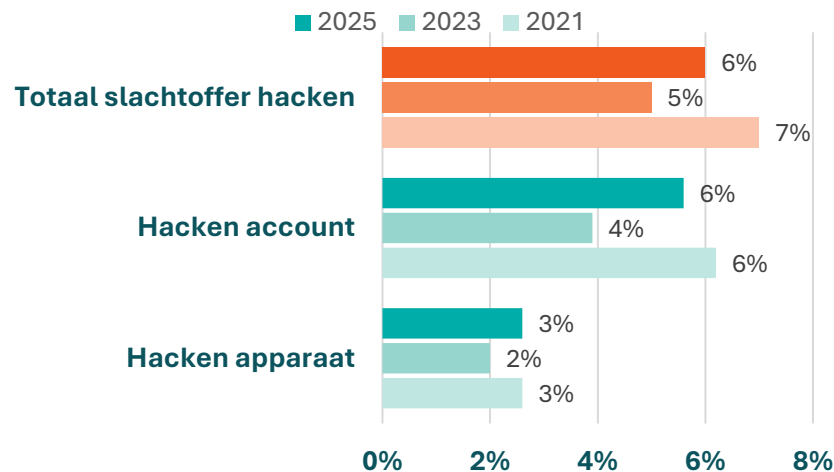
10% werd het afgelopen jaar slachtoffer van online oplichting of fraude.

2.3 Hacken

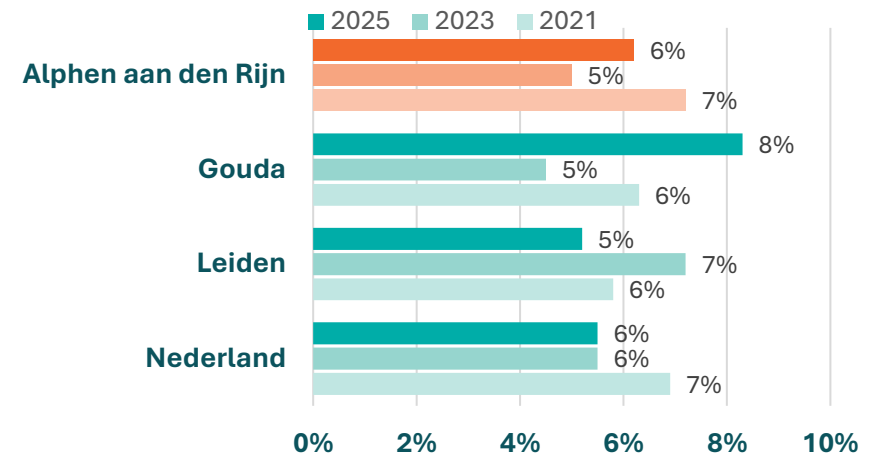
Voor het slachtofferschap van hacken is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker te maken hebben gehad met hacking van een apparaat of een account. Dit is weergegeven in Figuur 2.5. In Figuur 2.6 is het totale percentage inwoners van Alphen aan den Rijn zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van hacking.

In totaal werd 6 procent van de inwoners van Alphen aan den Rijn het afgelopen jaar slachtoffer van hacken. Dit is vergelijkbaar met 2021 en 2023. Het hacken van een account kwam vaker voor dan het hacken van een apparaat. Het afgelopen jaar werd 6 procent slachtoffer van hacken van een account. Dit ligt hoger dan in 2023 toen 4 procent van de inwoners hier slachtoffer van werd. Van hacken van een apparaat werd 3 procent het afgelopen jaar slachtoffer, dit is vergelijkbaar met 2021 en 2023.

Figuur 2.5 - Slachtoffers hacken (percentage)

Figuur 2.6 - Totaal slachtoffers hacken per gebied (percentage)

Het percentage inwoners dat slachtoffer werd van hacken in Alphen aan den Rijn verschilt niet ten opzichte van de referentiegebieden.

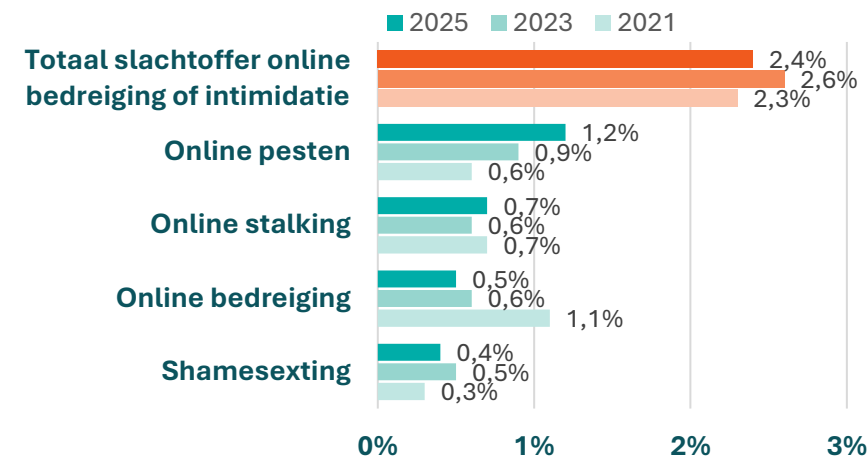
6% werd slachtoffer van hacken van een account.
Dit percentage ligt hoger dan in 2023, toen 4 procent hier slachtoffer van werd.

2.4 Online bedreiging of intimidatie

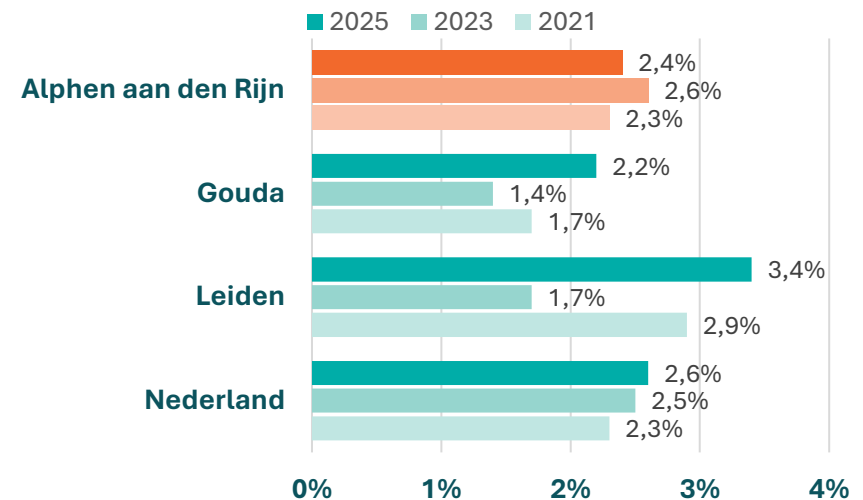
Voor het slachtofferschap van online bedreiging of intimidatie is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van online bedreiging, online pesten, online stalking of shamesexting. Dit is weergegeven in Figuur 2.7. In Figuur 2.8 is het totale percentage inwoners van Alphen aan den Rijn zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van online bedreiging of intimidatie. Vanwege de kleine aantallen worden percentages hier op 1 cijfer achter de komma getoond.

In totaal werd 2,4 procent van de inwoners van Alphen aan den Rijn het afgelopen jaar slachtoffer van online bedreiging of intimidatie. Dit is vergelijkbaar met 2021 en 2023. Van de vier voorgelegde vormen van online bedreiging kwam online pesten relatief gezien het meest voor: 1,2 procent van de inwoners kreeg hier het afgelopen jaar mee te maken. Dit percentage ligt hoger dan in 2021, toen 0,6 procent slachtoffer werd van online pesten. Een kleiner aandeel werd het afgelopen jaar slachtoffer van online stalking (0,7%), online bedreiging (0,5%) en shamesexting (0,4%). Dit is vergelijkbaar met 2021 en 2023.

Figuur 2.7 - Slachtoffers online bedreiging of intimidatie (percentage)

Figuur 2.8 - Totaal slachtoffers online bedreiging of intimidatie per gebied (percentage)

Het percentage dat slachtoffer werd van online bedreiging of intimidatie in Alphen aan den Rijn verschilt niet ten opzichte van de referentiegebieden.

2,4% van de inwoners werd het afgelopen jaar slachtoffer van online bedreiging of intimidatie.

2.5 Online preventie

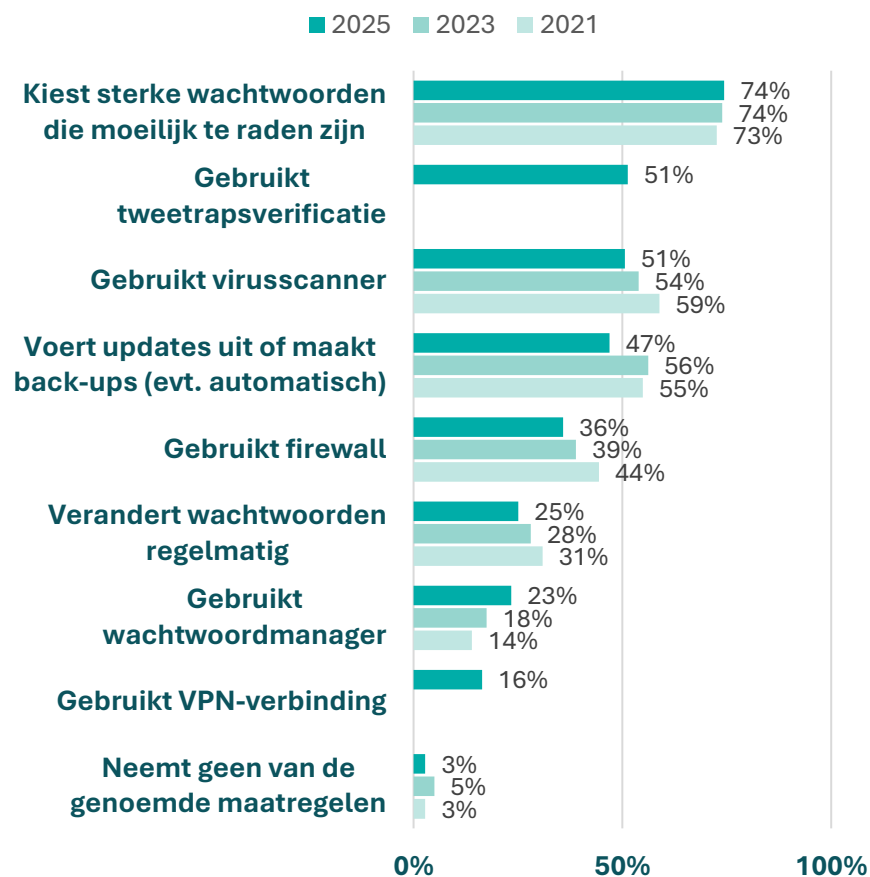
Inwoners konden ook aangeven welke maatregelen zij nemen om hun digitale gegevens te beschermen. Hiervoor zijn acht verschillende soorten maatregelen voorgelegd (Figuur 2.9). Op basis van deze acht voorzieningen is een somscore berekend voor 'online preventie' (Figuur 2.10). Deze somscore kan niet worden vergeleken met eerdere edities, vanwege de nieuw toegevoegde stellingen 'gebruik tweetrapsverificatie' en 'gebruik VPN-verbinding'.

De somscore 'online preventie' geeft het gemiddelde aantal aanwezige maatregelen voor de bescherming van digitale gegevens weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 8.

De door inwoners van Alphen van den Rijn meest genomen maatregel om hun digitale gegevens te beschermen is het kiezen van sterke wachtwoorden die moeilijk te raden zijn. Driekwart van de inwoners (74%) doet dit. De helft van de inwoners gebruikt een tweetrapsverificatie (51%) en een virusscanner (51%). Bijna de helft van de inwoners voert updates uit of maakt back-ups (47%) en bijna vier op de tien inwoners gebruikt een firewall (36%). Slechts een klein aandeel (3%) neemt geen van de acht voorgelegde maatregelen om hun digitale gegevens te beschermen.

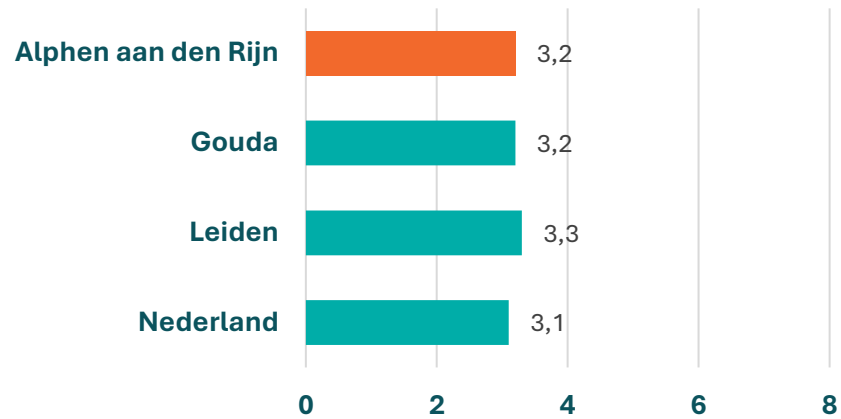
In de huidige meting ligt het percentage inwoners dat geen maatregelen neemt om digitale gegevens te beschermen lager dan in 2023 (3% t.o.v. 5%). Het percentage inwoners dat wachtwoorden regelmatig verandert, back-ups maakt, virusscanners gebruikt en een firewall gebruikt om hun digitale gegevens te beschermen, neemt sinds 2021 iedere meting af. Het percentage inwoners dat een wachtwoordmanager gebruikt wordt juist ieder jaar groter (van 14% naar 23%).

Figuur 2.9 - Online preventie (percentage gebruikt)

Naar inhoudsopgave

Figuur 2.10 - Online preventie per gebied (somscore 0-8)

De somscore voor Alphen aan den Rijn voor de online preventie in 2025 is dat inwoners gemiddeld 3,2 van maximaal 8 maatregelen gebruiken. De somscore in Alphen aan den Rijn verschilt niet ten opzichte van de referentiegebieden.

23% maakt gebruik van een

wachtwoordmanager. Dit percentage stijgt iedere meting (van 14% in 2021, 18% in 2023 naar 23% in 2025).

Veilig ondernemen

3 Veilig ondernemen

Een veilig ondernemersklimaat ontstaat niet vanzelf. Het vraagt om een gezamenlijke inzet en een gedeelde ambitie, waarbij ondernemers, gemeente en veiligheidspartners elkaar actief ondersteunen.

Een veilige omgeving leidt tot meer omzet, een prettige werkomgeving en een aantrekkelijke sfeer voor zowel inwoners als bezoekers. Binnen het kernveld 'Veilig ondernemen' onderscheidt het CCV de volgende thema's:

- Bedrijventerreinen
- Buitengebieden
- Jacht- en binnenhavens
- Uitgaansgebieden
- Winkelgebieden
- Vakantieparken

Van deze thema's heeft de Veiligheidsmonitor eigenlijk alleen indicatoren voor 'uitgaansgebieden'. Daarnaast staan er in het hoofdstuk 7. 'Georganiseerde criminaliteit en ondermijning' nog een aantal indicatoren die ook zouden passen bij de thema's 'bedrijventerreinen', 'uitgaansgebieden' en 'winkelgebieden'.

3.1 Uitgaansgebieden

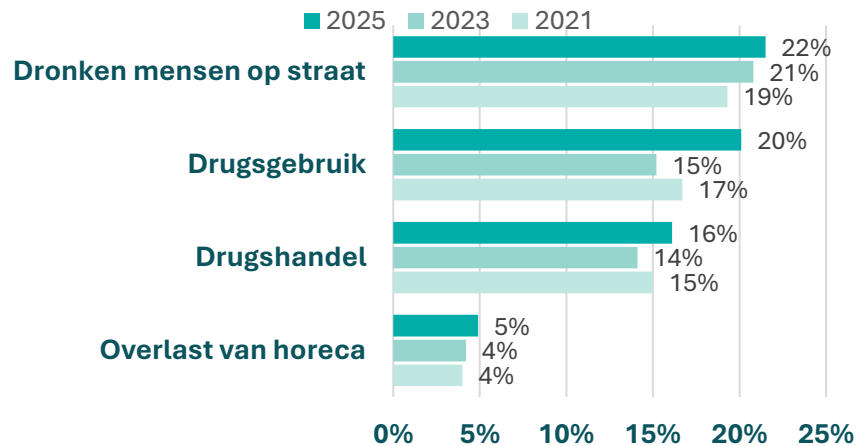
Een levendig uitgaansgebied vormt een mooi visitekaartje van een stad of dorp. Een veilige en aangename sfeer daar trekt niet alleen bezoekers, maar straalt ook positief af op de hele gemeente. Maar in het uitgaansleven kunnen ook incidenten voorkomen, met name door alcohol, drugs of een mix daarvan. Dit kan zorgen voor overlast en in sommige gevallen voor agressie of geweld.

In de Veiligheidsmonitor is aan inwoners gevraagd naar verschillende buurtproblemen (17 in totaal), waaronder ook overlast van horecagelegenheden; overlast van dronken mensen op straat; drugsgebruik en drugshandel in de buurt (Figuur 3.1). Deze vier vormen van overlast worden in dit hoofdstuk besproken.

Van de vier buurtproblemen zegt bijna een kwart van de inwoners van Alphen aan den Rijn dat dronken mensen op straat (22%) wel eens voorkomt in hun buurt. Volgens twee op de tien inwoners (20%) komt drugsgebruik wel eens voor in de buurt en ruim één op de zes (16%) inwoners zegt dat drugshandel wel eens voorkomt in hun buurt. Overlast van horeca komt volgens 5 procent van de inwoners wel eens voor in hun buurt.

Naar inhoudsopgave

Figuur 3.1 - Milieuoverlast en drugcriminaliteit (percentage komt wel eens voor)

Inwoners van Alphen aan den Rijn geven het vaakst aan dat er wel eens dronken mensen op straat rondlopen (22%), overlast van horeca komt minder vaak voor (5%). Twee op de tien (20%) inwoners geven aan dat drugsgebruik wel eens voorkomt. Dit percentage is gestegen ten opzichte van voorgaande metingen (van 17% naar 20%).

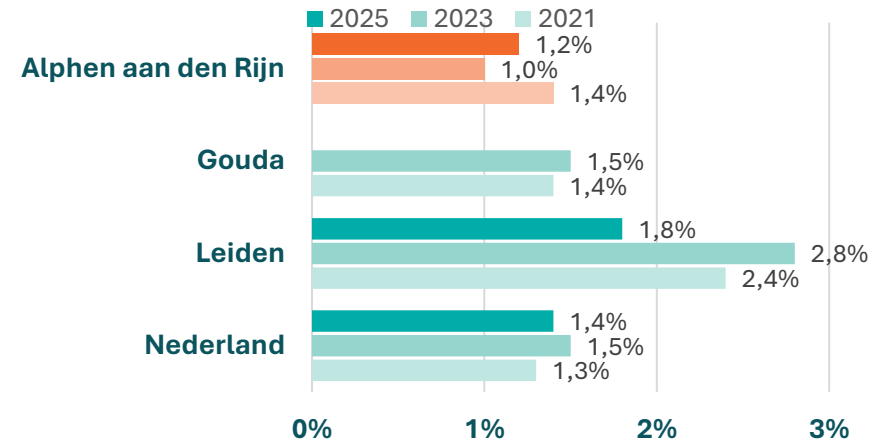

20% van de inwoners zien wel eens (sporen van) drugsgebruik in de buurt, dit is een toename.

Overlast van horeca

Een klein percentage (5%) geeft aan dat overlast van horeca wel eens voorkomt. Het aandeel dat hier zelf veel overlast van ervaart ligt lager, namelijk op 1,2 procent. Dit verschilt niet ten opzichte van de referentiegebieden Gouda, Leiden en het Nederlands gemiddelde. Vanwege de kleine aantallen worden percentages hier op 1 cijfer achter de komma getoond.

Figuur 3.2 – Overlast van horeca per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

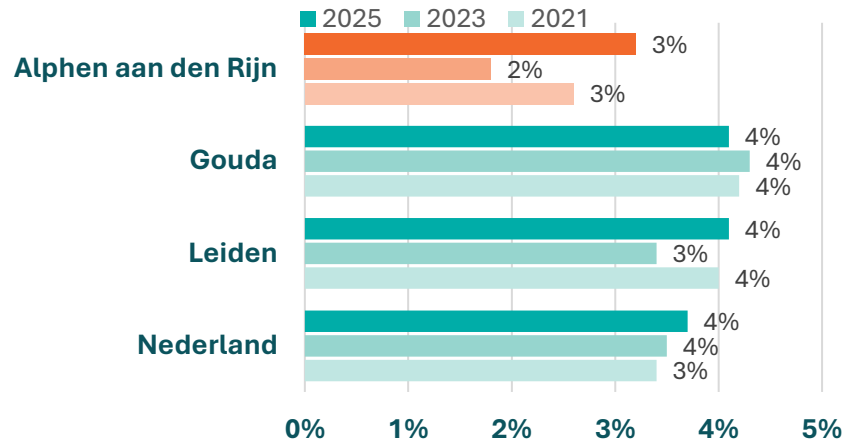

Naar inhoudsopgave

Drugshandel

Een zesde van de inwoners van Alphen aan den Rijn geeft aan dat overlast van drugshandel weleens voorkomt (16%). Een klein aandeel ervaart hier zelf veel overlast van (3%). Dit ligt hoger dan in 2023, toen 2 procent hier zelf veel overlast van ondervond. Het verschilt niet ten opzichte van de referentiegebieden Gouda, Leiden en het Nederlands gemiddelde.

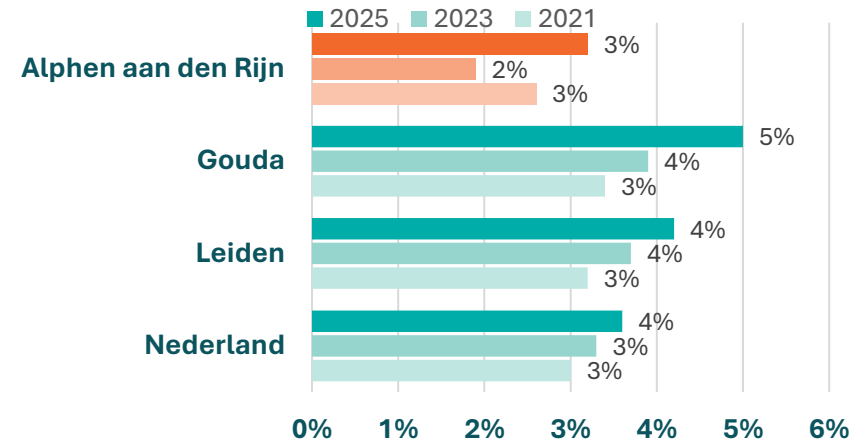
Figuur 3.3 – Overlast van drugshandel per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

Drugsgebruik

In Alphen aan den Rijn geven twee op de tien (20%) inwoners aan dat overlast van drugsgebruik weleens voorkomt. Hiervan ervaart 3 procent zelf veel overlast. Dit ligt hoger dan in 2023, toen 2 procent hier zelf veel overlast van ervoer. Dit verschilt niet ten opzichte van de referentiegebieden Gouda, Leiden en het Nederlands gemiddelde.

Figuur 3.4 – Overlast van drugsgebruik per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

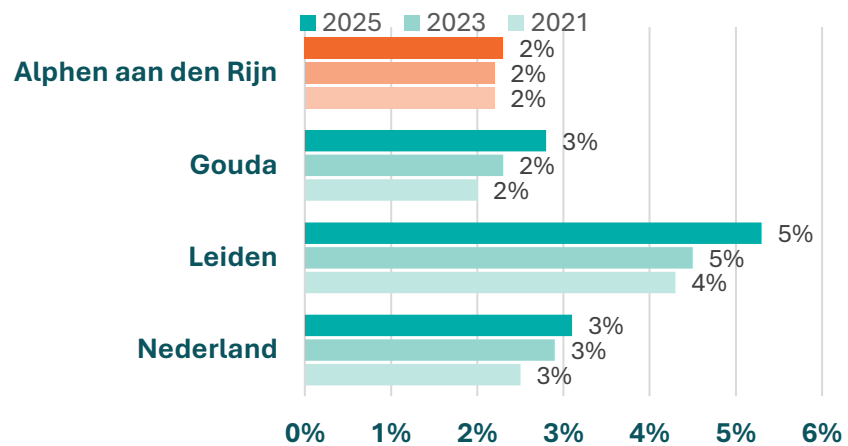

[Naar inhoudsopgave](#)

Dronken mensen op straat

Twee op de tien (22%) inwoners geven aan dat dronken mensen op straat weleens voorkomen in de buurt. Een klein aandeel ervaart hier zelf veel overlast van (2%). Dit ligt lager dan in Leiden (5%) en Nederland (3%).

Figuur 3.5 – Overlast van dronken mensen op straat per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

Jeugd en veiligheid

4 Jeugd en veiligheid

Jeugdoverlast en -criminaliteit tasten de veiligheid, het veiligheidsgevoel en het woongenot van inwoners aan. Maar de gevolgen reiken verder: ook de jongeren zelf en hun gezinnen worden vaak zwaar getroffen. Deze jongeren zijn immers niet alleen daders – ze zijn ook vaak slachtoffer, kwetsbaar door problemen thuis, op school, of door gedrags- of verslavingsproblematiek.

Binnen het kernveld ‘Jeugd en Veiligheid’ staan concrete thema’s om jongeren te ondersteunen en, waar nodig, in te grijpen:

- (Online) jeugdcriminaliteit
- Alcohol en drugs
- Veilige school
- Vroegsignalering

Van deze thema’s is het ouderschap van jongeren niet te controleren in de VM, terwijl slachtofferschap in de digitale leefwereld van jongeren wel bekend is uit de VM. Daarnaast heeft de VM wel informatie over overlastgevendende jongeren en jongeren die klusjes voor criminelen opknappen.

4.1 Jeugdoverlast

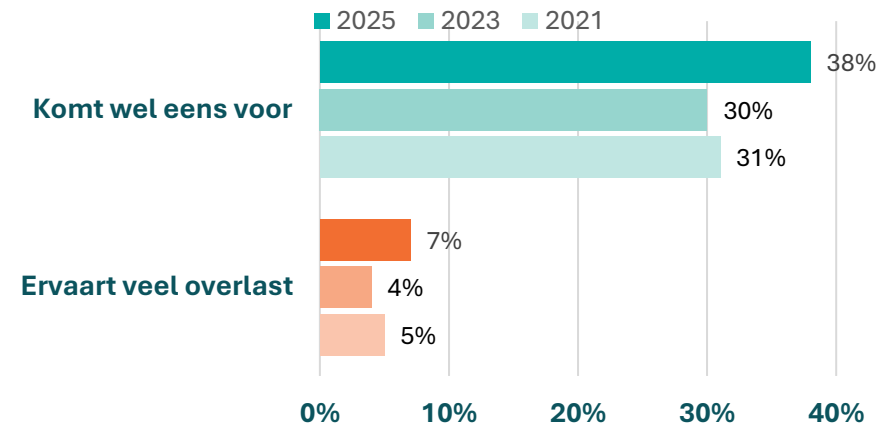
Aan de inwoners zijn verschillende vormen van sociale overlast voorgelegd die in de buurt voor kunnen komen. In deze paragraaf komt de overlast door rondhangende jongeren aan bod. Figuur 4.1 geeft weer hoe vaak deze vorm van sociale overlast voorkomt en of inwoners hier veel overlast door ervaren. Inwoners van Alphen aan den Rijn (7%) ervaren minder vaak veel overlast van

rondhangende jongeren dan inwoners van Leiden (9%). Ten opzichte van Gouda en Nederland zijn er geen significante verschillen.

Figuur 4.2 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van rondhangende jonger per gebied.

Bijna vier op de tien inwoners van Alphen aan den Rijn zegt dat rondhangende jongeren (38%) weleens voorkomt in hun buurt. Dit ligt hoger dan in voorgaande metingen (van 31% naar 38%). Het aandeel inwoners dat zelf veel hinder ondervindt van rondhangende jongere is een stuk kleiner: 7 procent van de inwoners ondervindt overlast van rondhangende jongeren. Dit ligt hoger dan in voorgaande metingen (van 5% naar 7%).

Figuur 4.1 – Rondhangende jongeren (percentage komt weleens voor in de buurt + ervaart veel overlast)

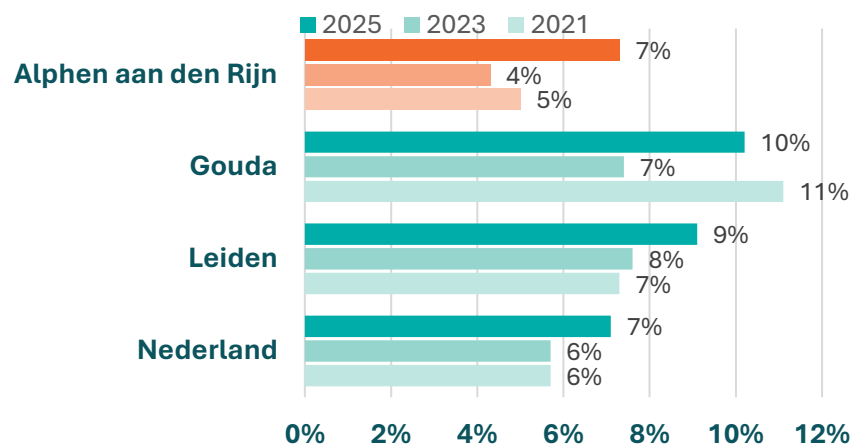

38% van de inwoners van Alphen aan den Rijn
zegt dat rondhangende jongeren wel eens voorkomen in de
buurt.

Inwoners van Alphen aan den Rijn (7%) ervaren minder vaak veel overlast van rondhangende jongeren dan inwoners van Leiden (9%). Ten opzichte van Gouda en Nederland zijn er geen significante verschillen.

Figuur 4.2 – Overlast van rondhangende jongeren per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

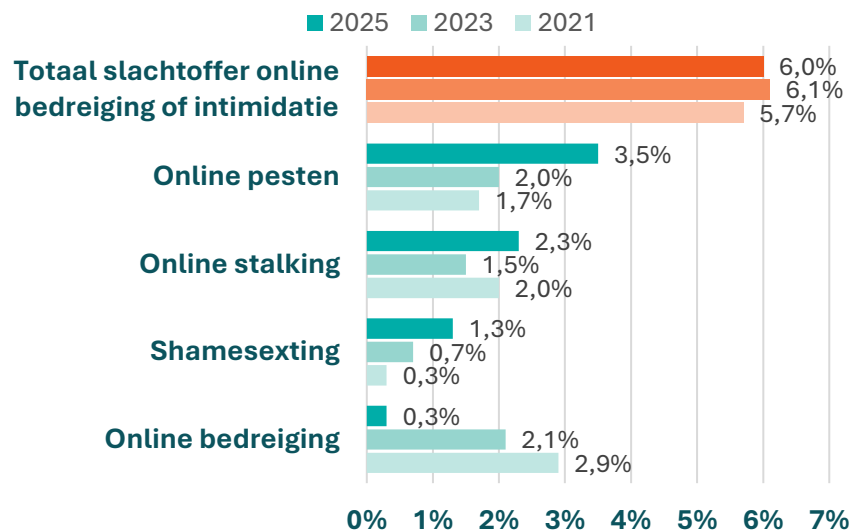

4.2 Digitale leefwereld

Voor het slachtofferschap van online bedreiging of intimidatie is berekend hoeveel jongeren één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van online bedreiging, online pesten, online stalking of shamesexting. Dit is weergegeven in Figuur 4.3. Aangezien er in online criminaliteit verder (vrijwel) geen regionale verschillen zijn (zie ook hoofdstuk 2), worden deze verder niet vergeleken met de referentiegebieden.

In totaal werd 6 procent van de inwoners van 15-24 jaar van Alphen aan den Rijn het afgelopen jaar slachtoffer van online bedreiging of intimidatie. Van de vier voorgelegde vormen van online bedreiging kwam online pesten relatief het meest voor. Drieënhalf procent van de jongere inwoners van Alphen aan den Rijn kreeg hier het afgelopen jaar mee te maken. Voor inwoners totaal is dit slechts 1,2 procent.

Figuur 4.3 - Slachtoffers online bedreiging of intimidatie jongeren (percentage van 15-24 jaar)

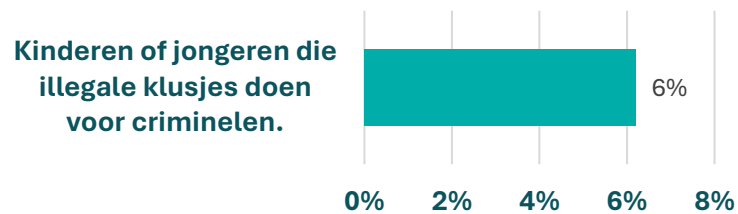
6% van de inwoners van 15-24 jaar werd

slachtoffer van online bedreiging of intimidatie, dit is meer dan gemiddeld voor alle inwoners (2,4%).

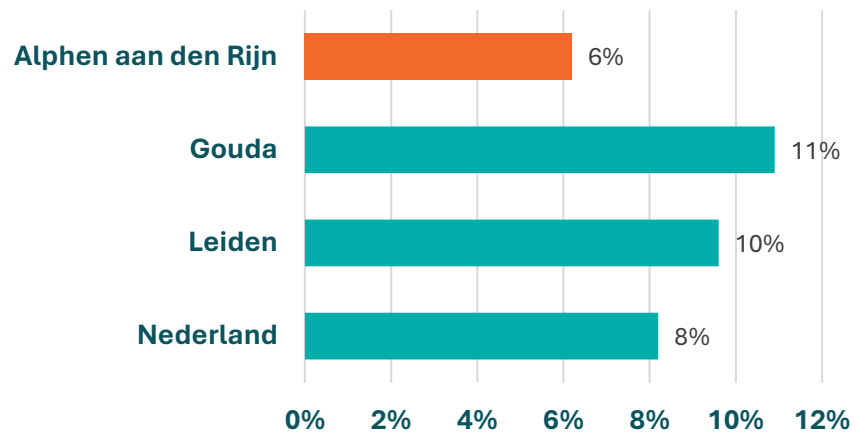
4.3 Vroegsignalering

Aan de inwoners van Alphen aan den Rijn zijn verschillende verdachte situaties voorgelegd, waaronder of kinderen/jongeren illegale klusjes doen voor criminelen (Figuur 4.4). Een klein aandeel van de inwoners (6%) vermoedt of weet het zeker dat dit in hun buurt voorkomt of gebeurt. Dit percentage ligt lager ten opzichte van Gouda (11%), Leiden (10%) en Nederland (8%) (Figuur 4.5).

Figuur 4.4 – Verdachte situatie (percentage ‘ja, dat weet ik zeker’ of ‘ja, dat vermoed ik’)

Figuur 4.5 - Verdachte situatie – criminele jongeren - per gebied (percentage ‘ja, dat weet ik zeker’ of ‘ja, dat vermoed ik’)

Zorg en veiligheid

5 Zorg en veiligheid

Het snijvlak van zorg en veiligheid is complex en veelomvattend. Inwoners die overlast veroorzaken, hebben vaak op meerdere vlakken problemen. Denk daarbij aan een combinatie van schulden, verslaving en psychische problemen. Dat wordt ook wel multiproblematiek genoemd. Inwoners met multiproblematiek vormen een grote maatschappelijke opgave.

Binnen het kernveld ‘Zorg en veiligheid’ onderscheidt het CCV de volgende thema’s:

- Overlast van personen met onbegrepen gedrag
- Maatschappelijke onrust
- Radicalisering en extremisme
- Huiselijk geweld en femicide
- Weerbare samenleving

Van deze thema’s komen alleen overlast van personen met onbegrepen gedrag en weerbaarheid (van inwoners) voor in de Veiligheidsmonitor.

5.1 Overlast verwarde personen

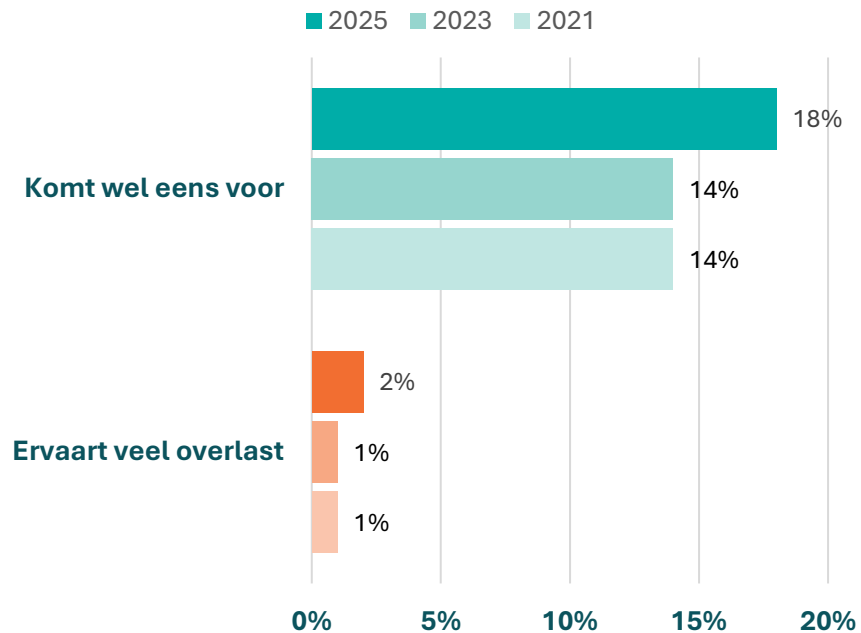
Figuur 5.1 geeft weer of overlast door verwarde personen weleens voorkomt in de buurt en of inwoners hier overlast door ervaren. In Alphen aan den Rijn ligt het percentage dat veel overlast ervaart van verwarde mensen lager ten opzichte van het referentiegebied Leiden (5%) en Nederland gemiddeld (3%). Het verschil met Gouda is niet significant.

Figuur 5.2 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van verwarde personen uitgesplitst naar gebieden.

Ruim één op de zes inwoners zegt dat verwarde personen wel eens voorkomen in hun buurt (18%). Dit percentage ligt hoger ten opzichte van vorige metingen in 2021 en 2023 (resp. 14%). Het aandeel inwoners dat zelf veel hinder ondervindt door verwarde personen is een stuk kleiner (2%). Dit percentage ligt ook hoger ten opzichte van 2021 en 2023 (resp. 1%).

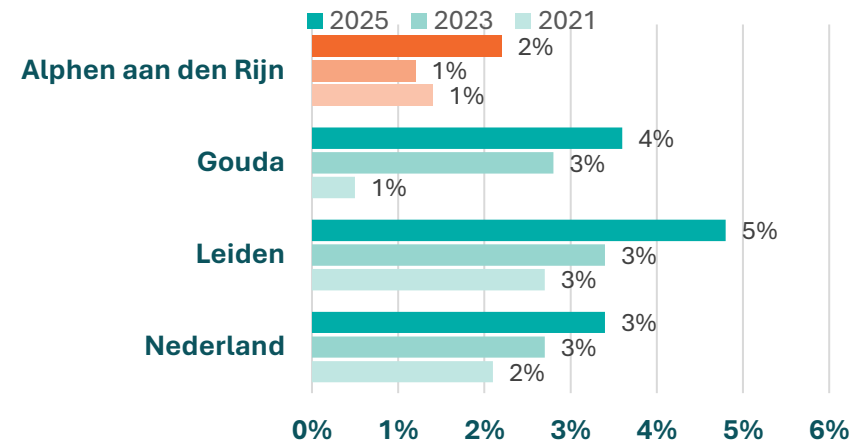
Naar inhoudsopgave

Figuur 5.1 - Overlast door verwarde personen (percentage komt weleens voor in de buurt + ervaart veel overlast)

In Alphen aan den Rijn ligt het percentage dat veel overlast ervaart van verwarde mensen lager ten opzichte van het referentiegebied Leiden (5%) en Nederland gemiddeld (3%). Het verschil met Gouda is niet significant.

Figuur 5.2 - Totale overlast verwarde personen per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

2% ervaart veel overlast van verwarde personen.

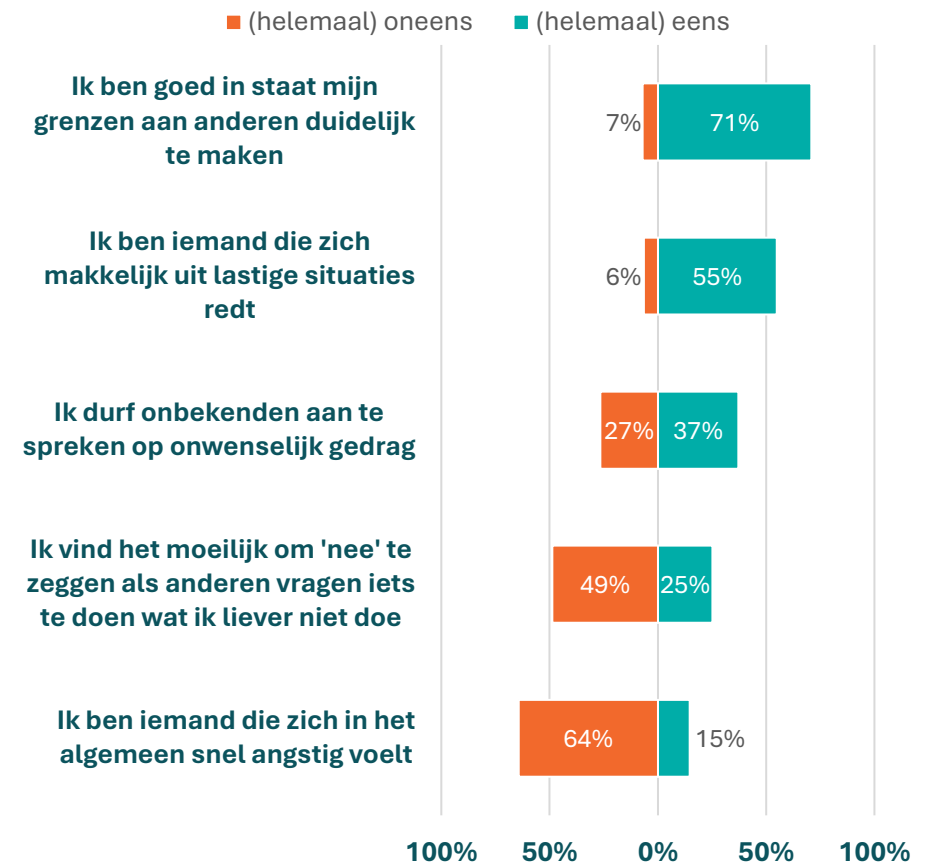
5.2 Weerbaarheid

Om iets te kunnen zeggen over de persoonlijke weerbaarheid van de inwoners van de gemeente Alphen aan den Rijn, is op basis van vijf stellingen een schaalscore berekend. Figuur 5.3 geeft weer hoeveel inwoners het eens zijn met de verschillende stellingen, Figuur 5.4 laat de schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid zien voor Alphen aan den Rijn en de referentiegebieden.

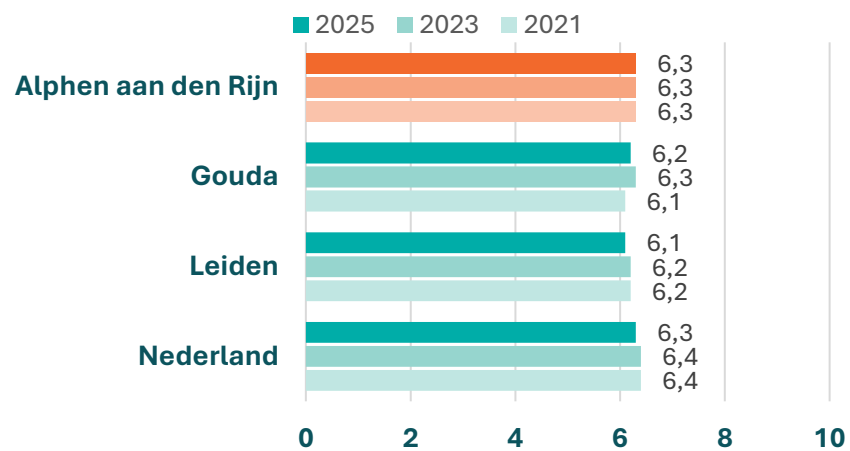
Zeven op de tien inwoners van Alphen aan den Rijn (71%) zeggen dat zij goed in staat zijn om hun grenzen aan te geven. Ruim de helft van de inwoners (55%) vindt dat ze zich makkelijk uit lastige situaties kunnen redden, en bijna vier op de tien inwoners (37%) durven onbekenden aan te spreken op onwenselijk gedrag. Een kwart van de inwoners (25%) vindt het moeilijk om 'nee' te zeggen als anderen vragen iets te doen wat ze liever niet doen en bijna de helft (49%) geeft aan dit niet moeilijk te vinden. Tot slot voelt één op de zes inwoners (15%) zich in het algemeen snel angstig, voor een meerderheid van 64 procent geldt dit niet.

De schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid van inwoners is in Alphen aan den Rijn met een 6,3 gelijk aan dat van Nederland, maar ligt hoger dan in Leiden (6,1). Het verschil zit er vooral in dat inwoners van Alphen aan den Rijn zich minder snel angstig voelen en makkelijker onbekenden durven aan te spreken op hun gedrag.

Figuur 5.3 - Weerbaarheid (percentage helemaal eens en helemaal oneens)

Figuur 5.4 – Schaalscore weerbaarheid per gebied

Fysieke veiligheid

6 Fysieke veiligheid

Fysieke veiligheid betreft de mate waarin mensen beschermd zijn tegen ongevallen en incidenten, zoals een brand of een natuurramp. Deze fysieke bedreigingen ontstaan uit (combinaties van) mechanische, chemische, biologische of fysische gevaren.

Het CCV benoemt hierbij vier thema's:

- Brandveiligheid
- Bevolkingszorg (in het geval van een ramp en crisis)
- Omgevingsveiligheid
- Verkeersveiligheid

In de Veiligheidsmonitor komt in de vragenlijst alleen het thema verkeersveiligheid aan bod, bij het onderdeel buurtproblemen.

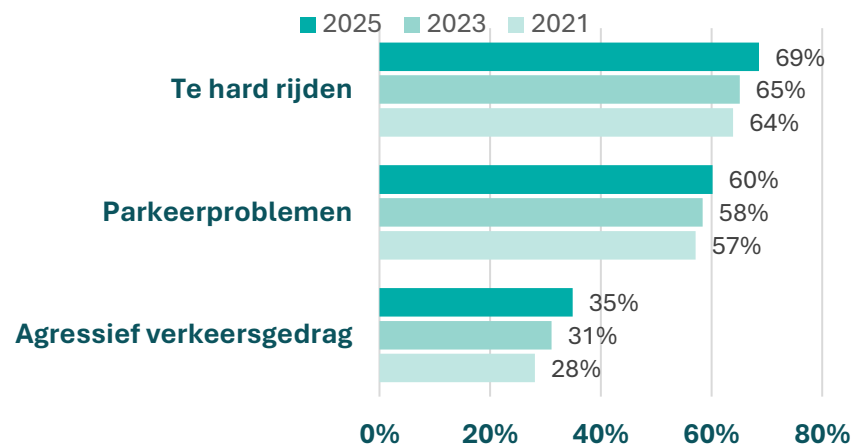
6.1 Verkeersveiligheid

Een van de probleemtipes van een woonbuurt betreft de mate van verkeersoverlast in de buurt. Daarover zijn drie buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners: te hard rijden, parkeerproblemen en agressief verkeersgedrag. Figuur 6.1 geeft weer hoe vaak deze vormen van verkeersoverlast voorkomen. Figuur 6.2 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van deze drie vormen van verkeersoverlast.

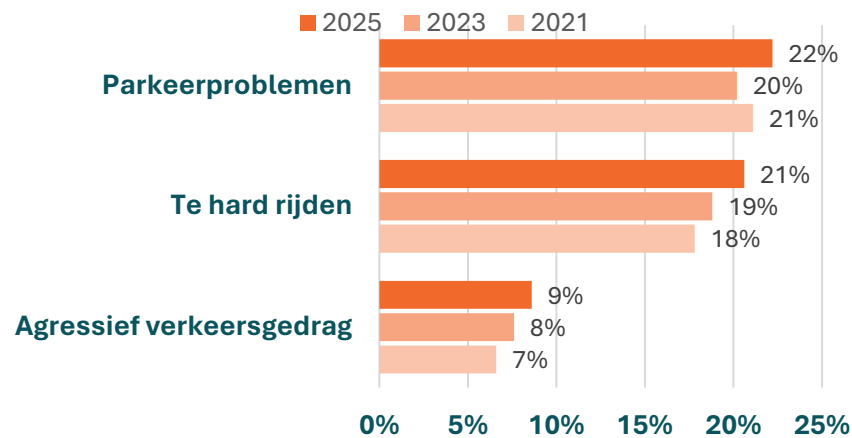
Van de drie voorgelegde vormen van verkeersoverlast komt te hard rijden het meest voor. Te hard rijden komt volgens bijna zeven op de tien inwoners van Alphen aan den Rijn (69%) weleens voor in de buurt en twee op de tien inwoners ervaren hier zelf veel overlast van (21%). Zes op de tien inwoners (60%) geven aan dat parkeerproblemen wel eens voorkomen in de buurt en twee op de tien (22%) ervaren daar zelf veel overlast van. Ruim een derde (35%) geeft aan dat agressief verkeersgedrag weleens voorkomt in de buurt en 9 procent heeft daar zelf veel last van.

Ten opzichte van 2021 en 2023 geven meer inwoners van Alphen aan den Rijn aan dat te hard rijden en agressief verkeersgedrag weleens voorkomt in de buurt. Parkeerproblemen komen alleen ten opzichte van 2021 meer voor in de buurt.

Figuur 6.1 - Verkeersoverlast (percentage komt weleens voor in de buurt)

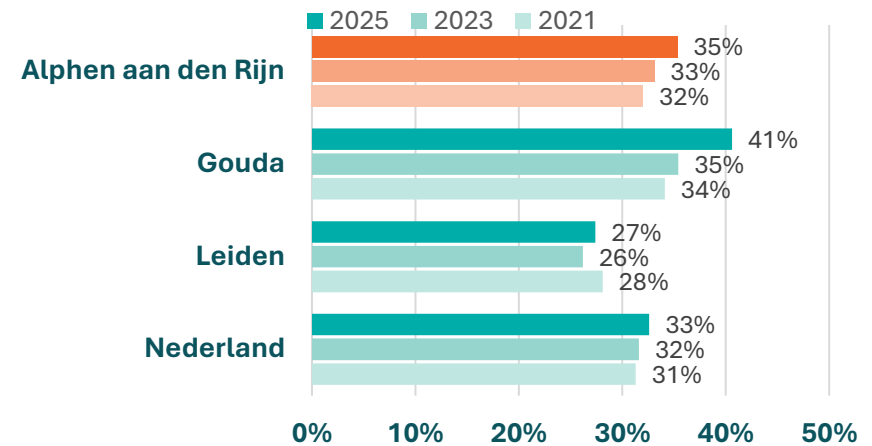

Figuur 6.2 - Verkeersoverlast (percentage ervaart zelf veel overlast)

Ten opzichte van 2021 ervaren meer inwoners van Alphen aan den Rijn vaak overlast van te hard rijden en agressief verkeersgedrag. Ten opzichte van 2023 zijn de verschillen beperkt.

Figuur 6.3 - Totale verkeersoverlast per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

In totaal ervaart 35 procent van de inwoners van Alphen aan den Rijn veel verkeersoverlast. Dit is een toename ten opzichte van 2021. Het percentage ligt hoger ten opzichte van het referentiegebied Leiden (27%) en het Nederlands gemiddelde (33%). Inwoners van Alphen aan den Rijn ervaren met name vaker overlast van parkeerproblemen. Agressief verkeersgedrag zorgt in Alphen aan den Rijn juist minder vaak voor overlast dan gemiddeld in Nederland.

35% van de inwoners van Alphen aan den Rijn ervaart zelf veel verkeersoverlast.

Georganiseerde criminaliteit en ondermijning

7 Georganiseerde criminaliteit en ondermijning

Georganiseerde criminaliteit is criminaliteit die planmatig en systematisch door groepen wordt gepleegd. Het doel is illegale winst en/of macht.

Voor hun illegale activiteiten gebruiken criminelen ook legale bedrijven en diensten. Denk aan panden, voertuigen, bedrijven en tussenpersonen. Organisaties, ketenpartners en doelgroepen kunnen (soms bewust, maar vaak onbewust) onderdeel worden van de bedrijfsprocessen van georganiseerde criminaliteit. Zo raken onder- en bovenwereld met elkaar verweven.

Het CCV onderscheidt bij ondermijning de volgende thema's:

- Drugscriminaliteit
- Vastgoedcriminaliteit
- Mensenhandel en arbeidsuitbuiting
- Sekswork
- Mobiele bendes
- Criminaliteit binnen familienetwerken
- Explosies bij woningen en bedrijven
- Weerbaar bestuur

In de Veiligheidsmonitor zijn o.a. cijfers te vinden over de (ervaren) drugscriminaliteit (zie H3: uitgaansgebieden). Nieuw in 2025 is een vragenblok over verdachte situaties in de buurt, waarin voorbeelden van drugscriminaliteit, vastgoedcriminaliteit, mensenhandel en arbeidsuitbuiting, sekswork, en criminaliteit binnen familienetwerken aan bod komen.

7.1 Verdachte situaties

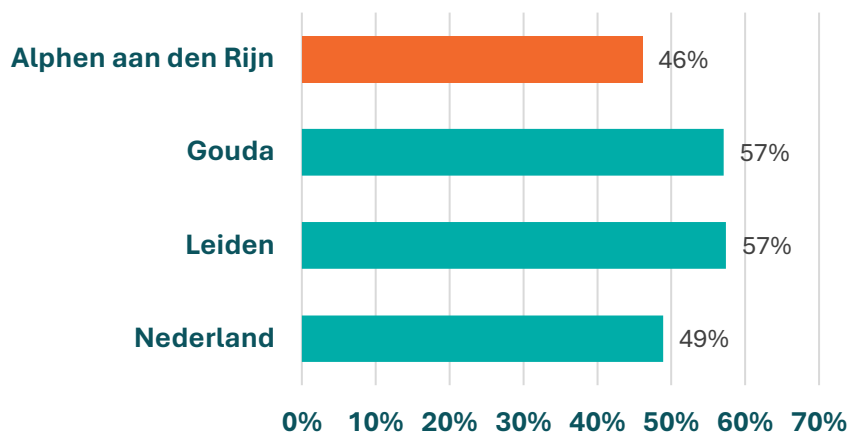
Aan de inwoners zijn een aantal voorbeelden van verdachte situaties of problemen voorgelegd,⁵ die in de woonbuurt kunnen voorkomen. Gevraagd is of dit soort situaties ook bij de inwoners zelf zijn voorgekomen in de afgelopen 12 maanden. Men kon hierbij aangeven of ze dit zeker weten, of dat ze hier een vermoeden van hebben (of dat het niet is voorgekomen). In Figuur 7.1 wordt het totale percentage inwoners dat aangeeft dat één of meerdere verdachte situaties zijn voorgekomen in de woonbuurt vergeleken tussen de gemeente en de referentiegebieden.

In totaal geeft bijna de helft (46%) van de inwoners van Alphen aan den Rijn aan dat er in het afgelopen jaar één of meerdere verdachte situaties zijn voorgekomen in de woonbuurt. Dit percentage ligt lager dan in de referentiegebieden Gouda en Leiden (resp. 57%) en Nederland (49%).

⁵ In het totaal ging het om 14 situaties of problemen die zijn voorgelegd
Veiligheidsmonitor Alphen aan den Rijn

[Naar inhoudsopgave](#)

Figuur 7.1 - Totale verdachte situaties per gebied (percentage 'ja, dat weet ik zeker' of 'ja, dat vermoed ik')

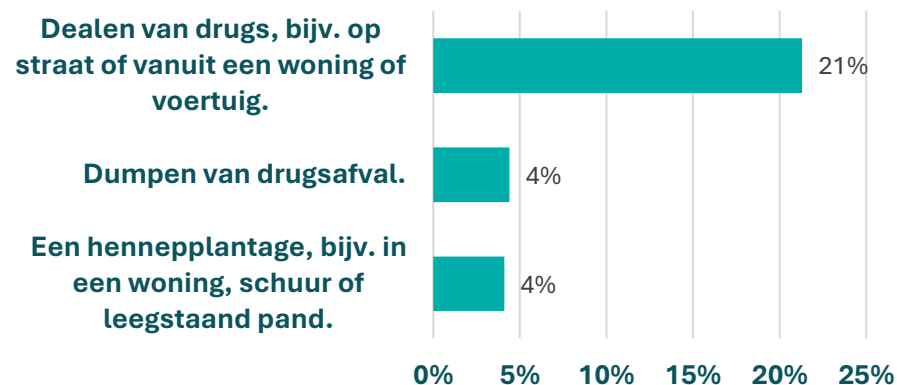
7.2 Drugscriminaliteit

Drugscriminaliteit is voor gemeenten één van de grootste en meest zichtbare vormen van ondermijning. De problematiek speelt zowel in stedelijke wijken als in het buitengebied (hennepkwekerijen, drugslabs, dumpingen van drugsafval). De verwevenheid met geweld, vastgoed en jongeren maakt dit tot een structurele prioriteit.

- Een hennepplantage, bijv. in een woning, schuur of leegstaand pand.
- Bedrijven, (leegstaande) panden of andere plekken waar drugs worden gemaakt of opgeslagen (drugslabs).
- Dealen van drugs, bijv. op straat of vanuit een woning of voertuig.
- Dumpen van drugsafval.

Van de drie voorgelegde signalen van drugscriminaliteit is het dealen van drugs de vorm die inwoners van Alphen aan den Rijn het vaakst in hun buurt waarnemen of vermoeden (21%). Het dumpen van drugsafval en de aanwezigheid van een hennepplantage worden minder vaak genoemd, met voor beide 4 procent. De percentages voor alle drie de situaties zitten onder het landelijk gemiddelde, dealen van drugs speelt volgens inwoners van Alphen minder vaak in de buurt dan volgens inwoners van Gouda en Leiden.

Figuur 7.2 - Drugscriminaliteit (percentage 'ja, dat weet ik zeker' of 'ja, dat vermoed ik')

7.3 Vastgoedcriminaliteit

Vastgoedcriminaliteit is een vorm van criminaliteit die zich richt op onroerend goed, zoals huizen, bedrijfspanden en grond. Vastgoed vormt een belangrijke schakel in het bedrijfsproces van criminelen. Vastgoed kopen en (door)verkoopen gaat vaak gepaard met witwaspraktijken. Voor gemeenten zijn de gevolgen van vastgoedcriminaliteit groot. Crimineel gebruik van panden, bijvoorbeeld voor hennepsteelt, cocaïnewasserijen, mensenhandel of de opslag van illegale goederen, leidt tot onveilige situaties, overlast op straat en aantasting van de leefomgeving.

Naar inhoudsopgave

Vastgoedcriminaliteit kan daarnaast leiden tot financiële schade voor slachtoffers en het vertrouwen in de vastgoedmarkt aantasten.

- Iets anders verdachts bij een (leegstaande) woning, winkel of bedrijfspand.
- Winkels, horeca of andere bedrijven waar bijna nooit klanten komen, maar die wel blijven bestaan.
- Winkels, horeca of andere bedrijven waar je alleen met contant geld kunt betalen.
- Horecagelegenheden, zoals cafés, koffiehuisen, clubs of shishalounges, waar criminelen elkaar ontmoeten.
- Horecagelegenheden of andere locaties waar illegaal gegokt wordt.

Twee op de tien inwoners van Alphen aan den Rijn (21%) vermoeden of weten zeker dat er in hun buurt winkels, horeca of andere bedrijven zijn die ondanks een gebrek aan klanten toch blijven bestaan. Dit is het meest genoemde signaal van vastgoedcriminaliteit. Bijna één op de tien inwoners neemt ook andere verdachte situaties waar of heeft hier een vermoeden van. Zo geeft 9 procent aan, horecagelegenheden te kennen waar criminelen samenkomen, en 8 procent ziet winkels of bedrijven waar je alleen met contant geld kunt betalen.

Dit laatste signaal van vastgoedcriminaliteit komt in Alphen aan den Rijn significant minder vaak voor dan in de referentiegebieden Gouda, Leiden en Nederland. Winkels waar bijna nooit klanten komen, zien of vermoeden inwoners van Alphen aan den Rijn minder vaak dan in Leiden, maar het verschilt niet van het landelijk gemiddelde of Gouda.

Figuur 7.3 - Vastgoedcriminaliteit (percentage 'ja, dat weet ik zeker' of 'ja, dat vermoed ik')

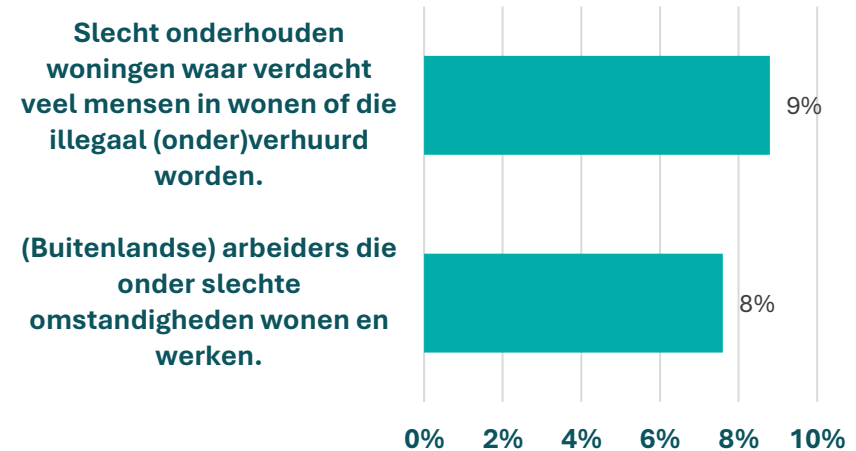
7.4 Mensenhandel en arbeidsuitbuiting

De Nationale Rapporteur Mensenhandel (NRM) verstaat onder mensenhandel: het werven, vervoeren, overbrengen, opnemen of huisvesten van personen met gebruik van dwang en met het doel diegene(n) uit te buiten. Arbeidsuitbuiting is een specifieke vorm van mensenhandel. Het gaat hierbij om situaties van dwang, onderbetaling, misleiding en andere mensonterende omstandigheden op de werkvloer.

- (Buitenlandse) arbeiders die onder slechte omstandigheden wonen en werken.
- Slecht onderhouden woningen waar verdacht veel mensen in wonen of die illegaal (onder)verhuurd worden.

Bijna één op de tien inwoners van Alphen aan den Rijn signaleert mensenhandel en arbeidsuitbuiting. Zo vermoedt of ziet afgerond 9 procent dat slecht onderhouden woningen overbewoond of illegaal onderverhuurd worden. Daarnaast geeft 8 procent aan te vermoeden of te zien dat (buitenlandse) arbeidsmigranten in hun buurt onder slechte omstandigheden wonen en werken. Dit laatste wordt in Alphen aan den Rijn meer gezien of vermoed dan in Gouda en gemiddeld in Nederland.

Figuur 7.4 - Mensenhandel en arbeidsuitbuiting (percentage 'ja, dat weet ik zeker' of 'ja, dat vermoed ik')

7.5 Sekswerk

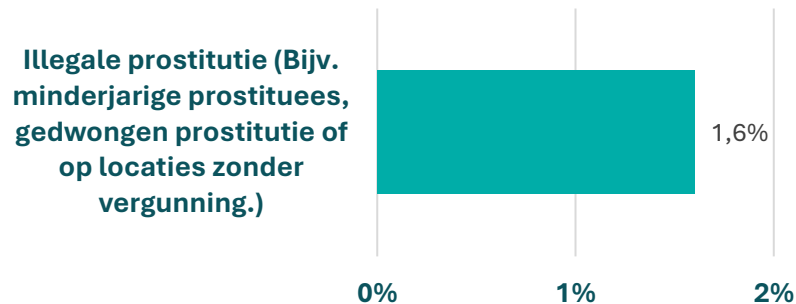
Sekswerk wordt vaak gelijkgesteld met arbeidsuitbuiting of mensenhandel, maar dat is niet terecht. Sekswerk is een legaal beroep in Nederland. Gemeenten in Nederland hebben te maken met verschillende uitdagingen rondom sekswerk. Prostitutie is in Nederland legaal, maar wel sterk gereguleerd. Sekswerkers en sekswerkbedrijven moeten voldoen aan strenge regels, zoals vergunningen, gezondheidscontroles en arbeidsomstandigheden. Gemeenten moeten dit controleren en handhaven. Ondanks alle regelgeving blijft de sekswerkbranche kwetsbaar voor criminaliteit, zoals het uitbuiten van sekswerkers en illegale prostitutie.

- Illegale prostitutie (bijvoorbeeld minderjarige prostituees, gedwongen prostitutie of op locaties zonder vergunning).

Naar inhoudsopgave

Afgerond twee procent van de inwoners van Alphen aan den Rijn vermoedt of heeft signalen van illegale prostitutie in hun buurt waargenomen. Dit is minder dan in Leiden, maar gelijk aan het Nederlandse gemiddelde.

Figuur 7.5 - Illegale prostitutie (percentage 'ja, dat weet ik zeker' of 'ja, dat vermoed ik')

7.6 Criminaliteit binnen familienetwerken

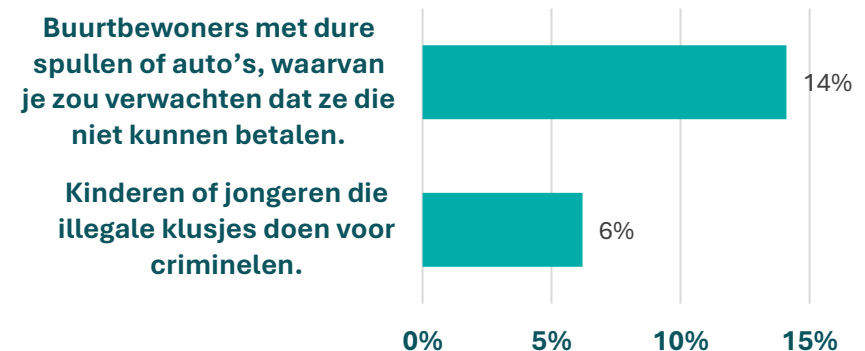
Criminele familienetwerken zijn gesloten groepen waarin georganiseerde misdaad van generatie op generatie wordt doorgegeven. Gedrag dat voor buitenstaanders afwijkend of strafbaar is, wordt binnen het familienetwerk als normaal beschouwd. Normen, patronen en gewelddadige dynamieken worden zo actief overgedragen, maar ook slachtofferschap en mogelijk trauma.

Deze netwerken kenmerken zich door sterke interne loyaliteit en een diep wantrouwen naar de buitenwereld. Ze oefenen controle uit over hun leden en staan nauwelijks hulp of toezicht van buiten toe. Voor professionals is het daardoor lastig om toegang te krijgen. Voor individuen binnen het netwerk is het moeilijk om los te komen: loyaliteit aan de familie, angst voor vergelding en een diepgewortelde vrees voor de wereld buiten het netwerk houden hen gevangen.

- Buurtbewoners met dure spullen of auto's, waarvan je zou verwachten dat ze die niet kunnen betalen.
- Kinderen of jongeren die illegale klusjes doen voor criminelen.

Veertien procent van de inwoners vermoedt of weet zeker dat er buurtbewoners zijn met dure spullen of auto's die zij eigenlijk niet zouden kunnen betalen. Zes procent vermoedt of weet zeker dat er kinderen of jongeren in de buurt zijn die illegale klusjes doen voor criminelen. Beide vormen zien inwoners van Alphen aan den Rijn minder dan in Gouda en gemiddeld in Nederland. Kinderen of jongeren die illegale klusjes doen voor criminelen ligt ook lager dan in Leiden.

Figuur 7.6 - Criminaliteit binnen familienetwerken (percentage 'ja, dat weet ik zeker' en 'ja, dat vermoed ik')

Woon- en leefomgeving

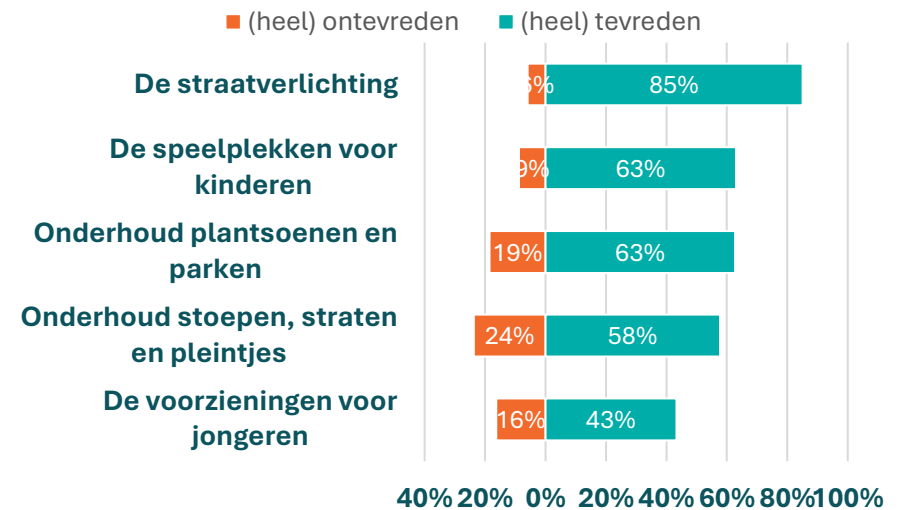
8 Woon- en leefomgeving

Een veilige woon- en leefomgeving bieden is één van de belangrijkste taken van de lokale overheid. Iedereen verdient het om zich thuis en veilig te voelen in de eigen buurt. Dit vraagt om aandacht voor een prettige, goed onderhouden openbare ruimte en om effectieve maatregelen tegen inbraak, geweld en overlast. Een ander belangrijk thema binnen dit kernveld is weerbaarheid. Wijken die goed voorbereid zijn en waar bewoners elkaar steunen, zijn beter bestand tegen bedreigingen en crises.

Deze thema's komen allemaal uitgebreid aan bod in de Veiligheidsmonitor. In paragraaf 8.1 wordt de door inwoners ervaren kwaliteit van de openbare ruimte, fysieke verloedering en slachtofferschap van vandalisme beschreven. In paragraaf 8.2 wordt vermogenscriminaliteit en het slachtofferschap daarvan beschreven. Paragraaf 8.3 beschrijft de veiligheidsbeleving van inwoners van Alphen aan den Rijn. In paragraaf 2.4 komt de weerbaarheid aan bod en paragraaf 5 sluit af met woonoverlast en burengerucht.

8.1 Openbare ruimte

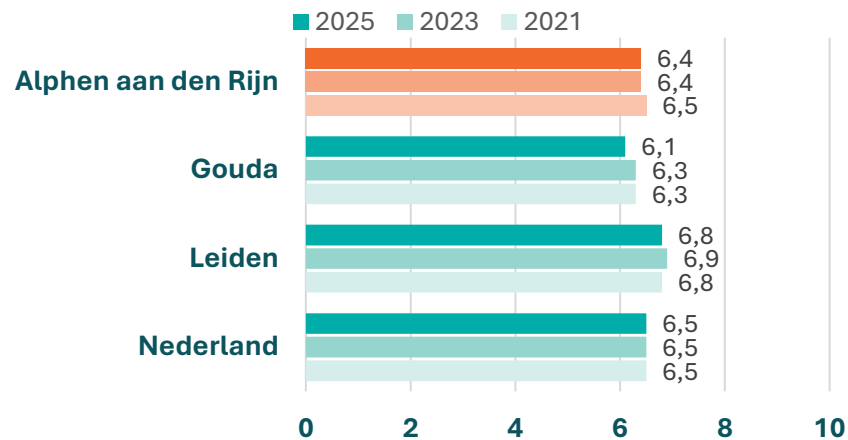
De aanwezigheid van fysieke voorzieningen en het onderhoud hiervan zijn van invloed op de leefbaarheid en veiligheid van de eigen woonbuurt. Bewoners zijn gevraagd hoe tevreden zij zijn over vijf voorzieningen in hun eigen leefomgeving (Uit Figuur 8.1 – **Tevredenheid openbare ruimte (heel ontevreden + heel tevreden)**)

De schaalscore voor de openbare ruimte in Alphen aan den Rijn in 2025 is 6,4. Hiermee zijn inwoners van Alphen aan den Rijn tevredener over de openbare ruimte dan inwoners van Gouda (6,1), maar minder tevreden dan de inwoners van Leiden (6,8).

Naar inhoudsopgave

Figuur 8.2 – Openbare ruimte per gebied (schaalscore)

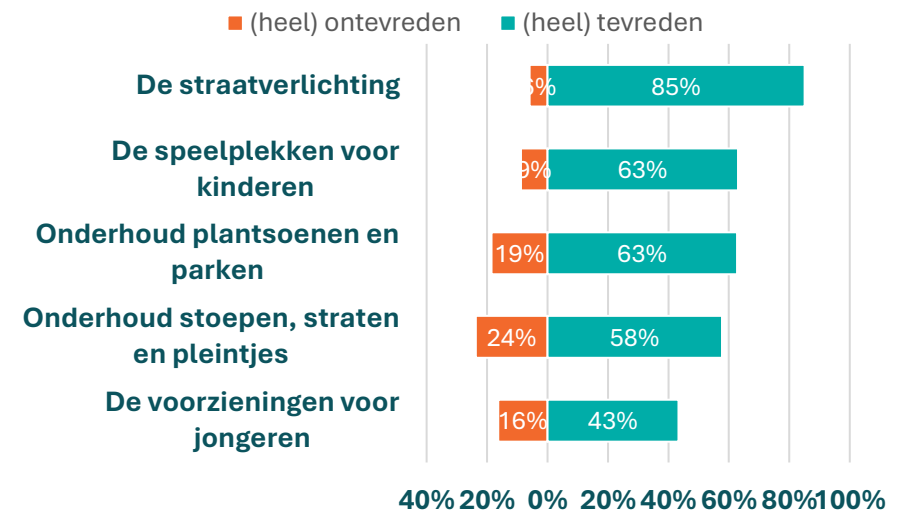
blijkt dat een (ruime) meerderheid van de inwoners van Alphen aan den Rijn (heel) tevreden is over de straatverlichting (85%), de speelplekken voor kinderen (63%), het onderhoud van plantsoenen en parken (63%), en het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes (58%). Ruim vier op de tien inwoners (43%) zijn (heel) tevreden over de voorzieningen voor jongeren in de buurt.

Van de vijf voorgelegde voorzieningen zijn inwoners relatief gezien het meest (heel) ontevreden over het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes (24%), het onderhoud van plantsoenen en parken (19%), en de voorzieningen voor jongeren (16%).

Inwoners van Alphen aan den Rijn zijn over het onderhoud van plantsoenen en parken in 2025 minder tevreden dan in 2021 (66% t.o.v. 63%). De tevredenheid over de voorzieningen voor jongeren is in de afgelopen twee jaar gedaald (van 47% in 2023 naar 43% in 2025). Het percentage dat (heel)

ontevreden is over de speelplekken voor kinderen is in de afgelopen twee jaar ook gedaald (van 11% naar 9%). Dit is juist een positieve ontwikkeling.

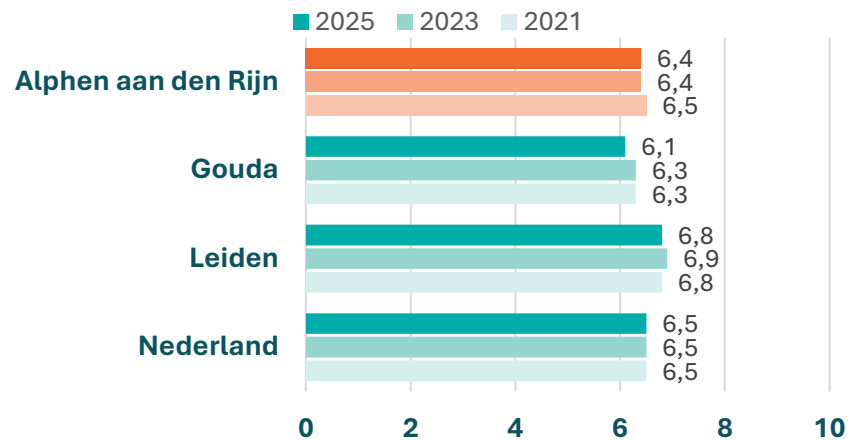
Figuur 8.1 – Tevredenheid openbare ruimte (heel ontevreden + heel tevreden)

De schaalscore voor de openbare ruimte in Alphen aan den Rijn in 2025 is 6,4. Hiermee zijn inwoners van Alphen aan den Rijn tevredener over de openbare ruimte dan inwoners van Gouda (6,1), maar minder tevreden dan de inwoners van Leiden (6,8).

Naar inhoudsopgave

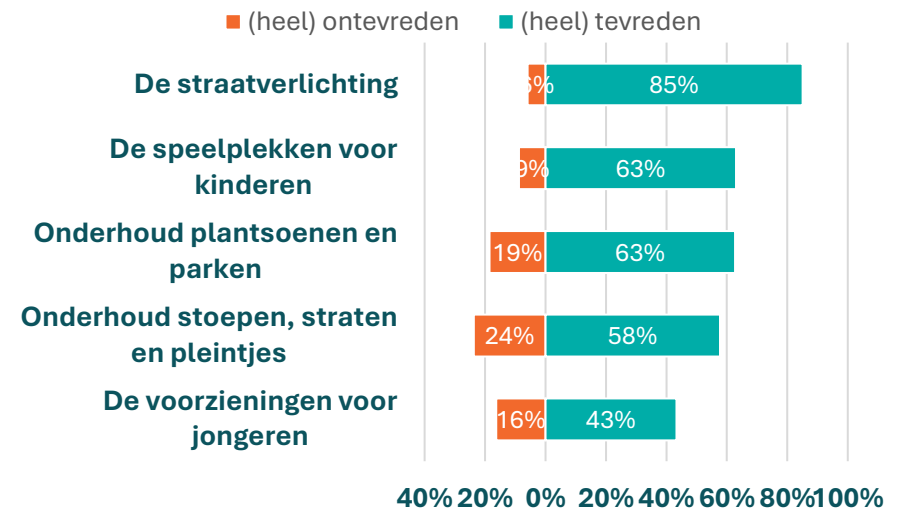
Figuur 8.2 – Openbare ruimte per gebied (schaalscore)

). Daarnaast is op basis van de scores op deze vijf stellingen een schaalscore ‘fysieke kwaliteit’ berekend (**Figuur 8.2**).

De schaalscores voor fysieke kwaliteit zijn berekend op basis van de vijf stellingen over fysieke voorzieningen. De schaalscore varieert tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te meer inwoners de kwaliteit van de aanwezige fysieke voorzieningen waarderen.

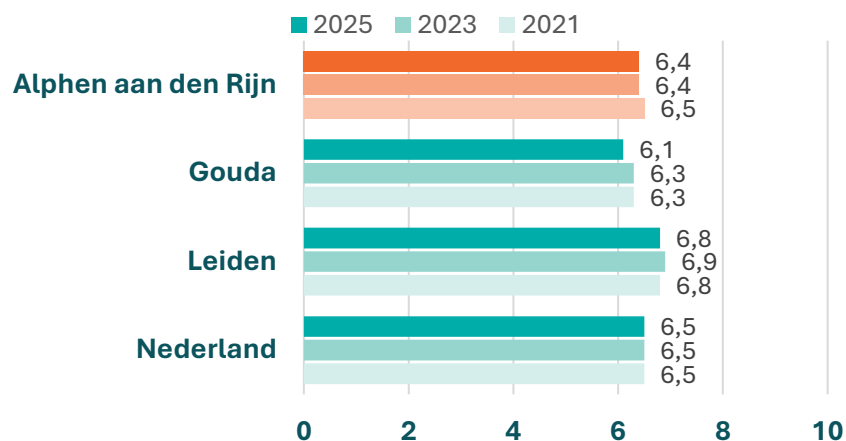
Uit Figuur 8.1 – **Tevredenheid openbare ruimte (heel ontevreden + heel tevreden)**

De schaalscore voor de openbare ruimte in Alphen aan den Rijn in 2025 is 6,4. Hiermee zijn inwoners van Alphen aan den Rijn tevredener over de openbare ruimte dan inwoners van Gouda (6,1), maar minder tevreden dan de inwoners van Leiden (6,8).

Naar inhoudsopgave

Figuur 8.2 – Openbare ruimte per gebied (schaalscore)

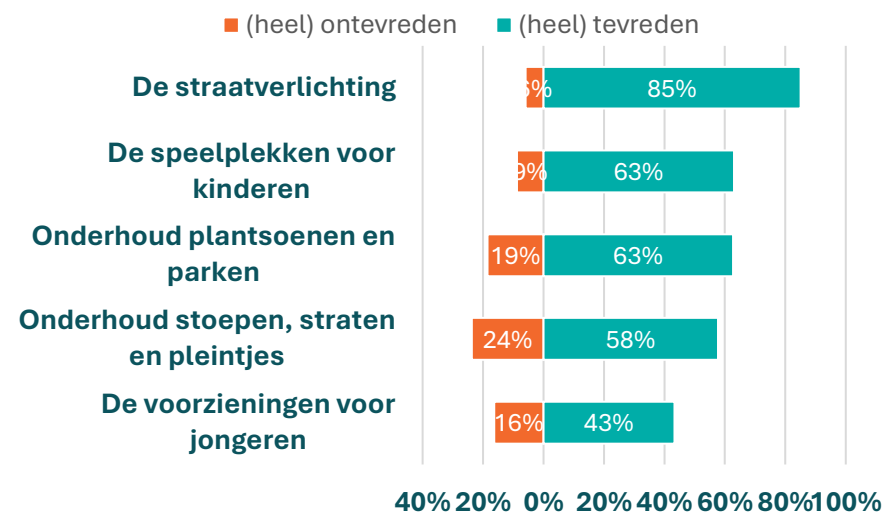
blijkt dat een (ruime) meerderheid van de inwoners van Alphen aan den Rijn (heel) tevreden is over de straatverlichting (85%), de speelplekken voor kinderen (63%), het onderhoud van plantsoenen en parken (63%), en het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes (58%). Ruim vier op de tien inwoners (43%) zijn (heel) tevreden over de voorzieningen voor jongeren in de buurt.

Van de vijf voorgelegde voorzieningen zijn inwoners relatief gezien het meest (heel) ontevreden over het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes (24%), het onderhoud van plantsoenen en parken (19%), en de voorzieningen voor jongeren (16%).

Inwoners van Alphen aan den Rijn zijn over het onderhoud van plantsoenen en parken in 2025 minder tevreden dan in 2021 (66% t.o.v. 63%). De tevredenheid over de voorzieningen voor jongeren is in de afgelopen twee jaar gedaald (van 47% in 2023 naar 43% in 2025). Het percentage dat (heel)

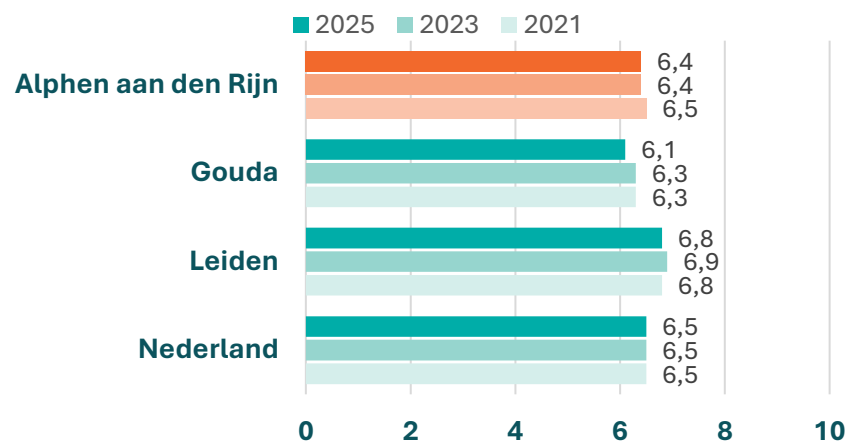
ontevreden is over de speelplekken voor kinderen is in de afgelopen twee jaar ook gedaald (van 11% naar 9%). Dit is juist een positieve ontwikkeling.

Figuur 8.1 – Tevredenheid openbare ruimte (heel ontevreden + heel tevreden)

De schaalscore voor de openbare ruimte in Alphen aan den Rijn in 2025 is 6,4. Hiermee zijn inwoners van Alphen aan den Rijn tevredener over de openbare ruimte dan inwoners van Gouda (6,1), maar minder tevreden dan de inwoners van Leiden (6,8).

Figuur 8.2 – Openbare ruimte per gebied (schaalscore)

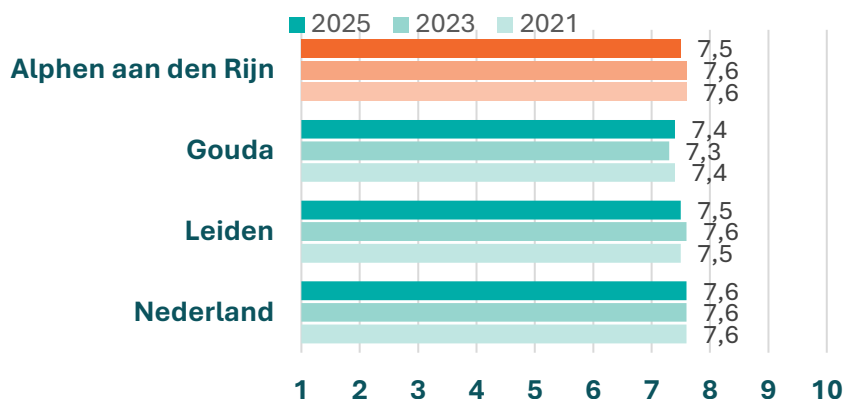
85% van de inwoners is tevreden over de straatverlichting.

Naar inhoudsopgave

Rapportcijfer leefbaarheid in de woonbuurt

De leefbaarheid in de buurten van Alphen aan den Rijn wordt door inwoners beoordeeld met een 7,5. Dit cijfer laat een lichte daling zien ten opzichte van zowel 2021 als 2023, toen de leefbaarheid nog met een 7,6 werd gewaardeerd. Bovendien ligt het oordeel van de inwoners van Alphen aan den Rijn hiermee onder het landelijk gemiddelde, dat op een 7,6 ligt.

Figuur 8.3 – Rapportcijfer leefbaarheid in de woonbuurt per gebied

Verloedering openbare ruimte

Een van de problemen waar een woonbuurt mee te maken kan hebben, is fysieke verloedering in de buurt. Daarover zijn vier mogelijke buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners. Figuur 8.4 geeft weer hoe vaak deze buurtproblemen voorkomen volgens inwoners. Figuur 8.5 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van de vier vormen van fysieke verloedering.

Van de vier voorgelegde vormen van fysieke verloedering wordt hondenpoep het vaakst, door zeven op de tien inwoners (71%), wel eens waargenomen in

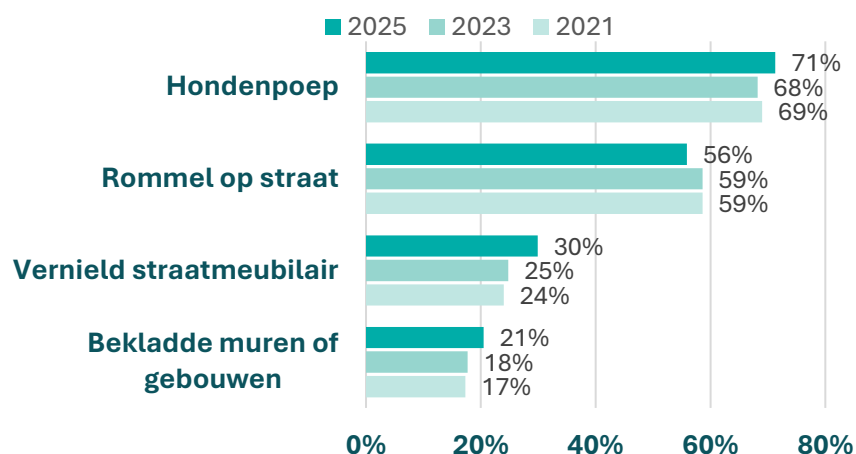
de buurt. Dit is ook het probleem waar inwoners relatief gezien het vaakst zelf hinder van ondervinden. Bijna een zesde van de inwoners (15%) geeft aan in de buurt veel overlast te ervaren van hondenpoep.

Bijna zes op de tien inwoners (56%) geven aan dat rommel op straat weleens voorkomt. Bijna één op de tien inwoners (6%) heeft zelf in de buurt veel last van rommel op straat. Volgens drie op de tien inwoners (30%) komt vernieling van straatmeubilair weleens voor en twee op de tien inwoners (21%) ziet in hun buurt weleens bekladde muren of gebouwen. Een klein aandeel inwoners dat hier hinder van ervaart is kleiner. Een kleine minderheid van de inwoners (3%) geeft aan zelf veel hinder te ervaren van bekladde muren of gebouwen, en 2 procent ervaart veel overlast van vernield straatmeubilair.

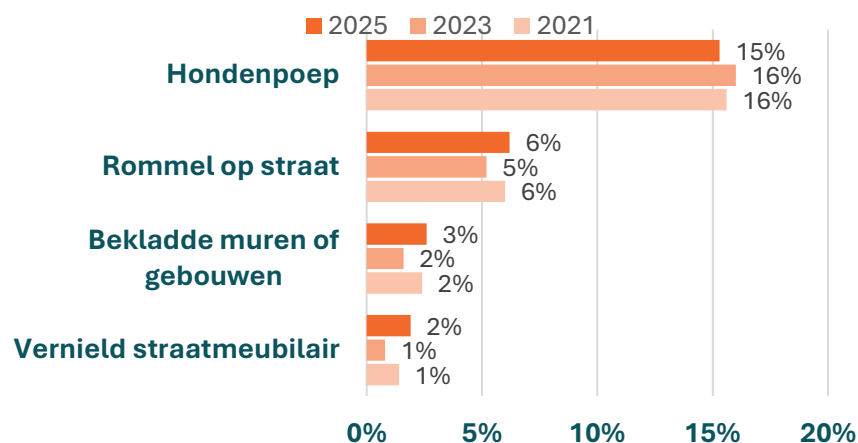
Inwoners van Alphen aan den Rijn geven vaker aan dat bekladde muren of gebouwen en vernield straatmeubilair weleens voorkomen in de buurt dan in 2023 en 2021. Ten opzichte van 2023 geven inwoners voor beide vormen van verloedering ook vaker aan hier veel overlast van te ervaren. Ten opzichte van 2023 geven inwoners vaker aan dat hondenpoep weleens voorkomt in hun buurt (71% in 2025 t.o.v. 68% in 2023).

Naar inhoudsopgave

Figuur 8.4 - Fysieke verloedering (percentage komt weleens voor in de buurt)

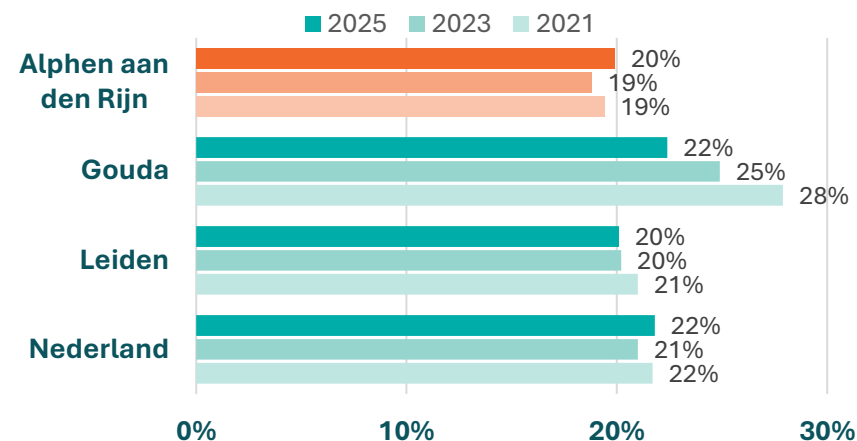

Figuur 8.5 - Fysieke verloedering (percentage ervaart zelf veel overlast)

Twee op de tien (20%) inwoners van Alphen aan den Rijn ervaren veel overlast door fysieke verloedering. Dit percentage is gelijk aan 2021 en 2023 en ligt lager dan het landelijk gemiddelde (22%). In Alphen aan den Rijn ervaren vooral minder inwoners zelf overlast van rommel op straat dan gemiddeld in Nederland.

Figuur 8.6 - Totale fysieke verloedering per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

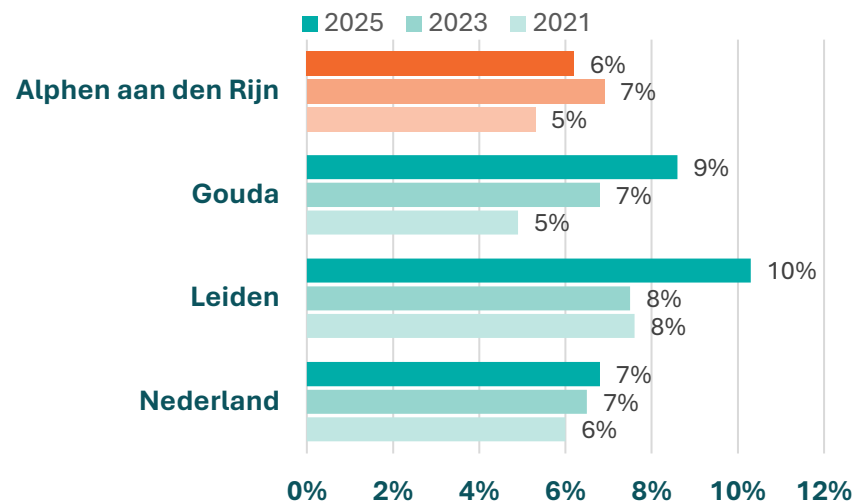
20% ervaart veel overlast door fysieke verloedering in Alphen aan den Rijn. Dit ligt lager dan het Nederlands gemiddelde.

[Naar inhoudsopgave](#)

Slachtofferschap vandalisme

Voor het slachtofferschap van vernielingen is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van vernieling of beschadiging. Figuur 8.7 toont het totale percentage inwoners van Alphen aan den Rijn dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van vandalismedelicten.

Figuur 8.7 - Totaal slachtoffers vandalismedelicten per gebied (percentage)

In totaal is 6 procent van de inwoners van Alphen aan den Rijn het afgelopen jaar slachtoffer geworden van vandalismedelicten. Dit percentage is gelijk aan 2021 en 2023, maar ligt lager dan in Leiden (10%).

In totaal waren er in Alphen aan den Rijn afgerond 11 vernielingen per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan

werd 19 procent gemeld bij de politie en van 18 procent werd aangifte gedaan. De meldingsbereidheid ligt in Alphen aan den Rijn lager dan in Leiden, Gouda en het landelijk gemiddelde.

Onder slachtoffers van vernielingen in Alphen aan den Rijn ondervond 14 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict.

6% is slachtoffer geworden van
vandalismedelicten. Dit ligt lager dan in Leiden.

8.2 Vermogenscriminaliteit

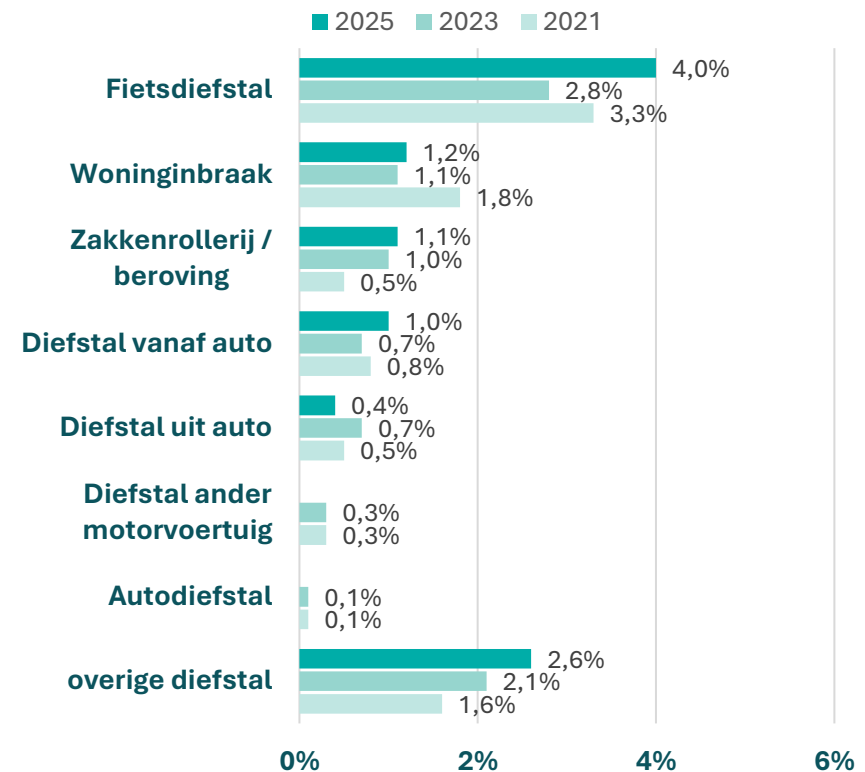
Voor het slachtofferschap van vermogensdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van (poging tot) woninginbraak, fietsdiefstal, diefstal uit/vanaf auto's, autodiefstal, diefstal ander motorvoertuig, (poging tot) zakkenrollerij/beroving of overige diefstal (Figuur 8.8). Ook is het totale percentage inwoners van Alphen aan den Rijn dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een vermogensdelict berekend (Figuur 8.9).

Van de acht voorgelegde vermogensdelicten werd relatief gezien het grootste aandeel inwoners slachtoffer van fietsendiefstal (4%), gevolgd door woninginbraak (1,2%), zakkenrollerij/beroving (1,1%) en diefstal vanaf de auto (1%). Een kleiner deel werd slachtoffer van diefstal uit de auto (0,4%). Slachtofferschap van diefstal van andere motorvoertuigen en autodiefstal kwam (vrijwel) niet voor.

Ten opzichte van 2023 zijn meer inwoners van Alphen aan den Rijn het afgelopen jaar slachtoffer geworden van fietsendiefstal (van 3% in 2023 naar 4% in 2025). Ten opzichte van 2021 zijn ook stijgingen van slachtofferschap te zien van zakkenrollerij/beroving (0,5% in 2021 naar 1,1% in 2025) en overige diefstal (van 2% naar 3%). Diefstal van motorvoertuigen ligt in de huidige meting (afgerond 0%) lager dan in 2021 en 2023 (resp. 0,3%).

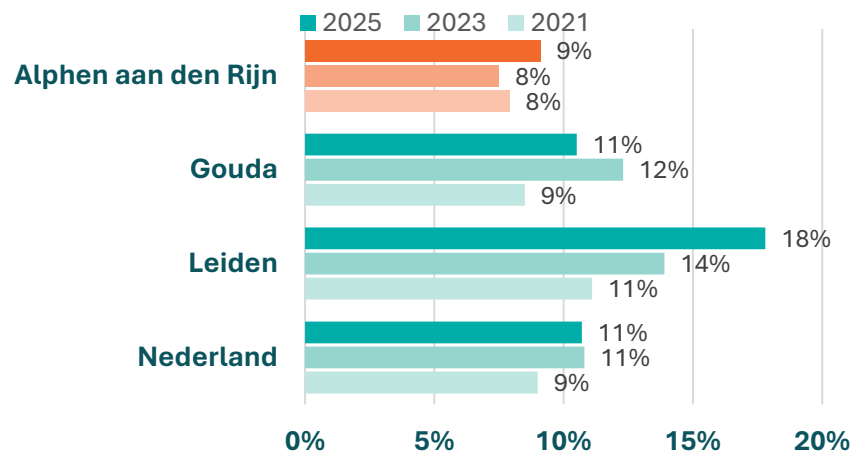
Het totale slachtofferschap van vermogenscriminaliteit (9%) in Alphen aan den Rijn is vergelijkbaar met 2021 en 2023.

Figuur 8.8 - Slachtoffers vermogensdelicten (percentage)

[Naar inhoudsopgave](#)

Figuur 8.9 - Totaal slachtoffers vermogensdelicten per gebied (percentage)

9% is slachtoffer geworden van vermogensdelicten. Dit aandeel ligt in Alphen aan den Rijn lager dan in Nederland en Gouda.

In totaal waren er in Alphen aan den Rijn afgerond 13 vermogensdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 33 procent gemeld bij de politie en van 30 procent is aangifte gedaan. De meldingsbereidheid voor vermogensdelicten ligt in Alphen aan den Rijn lager dan in Nederland en in Gouda.

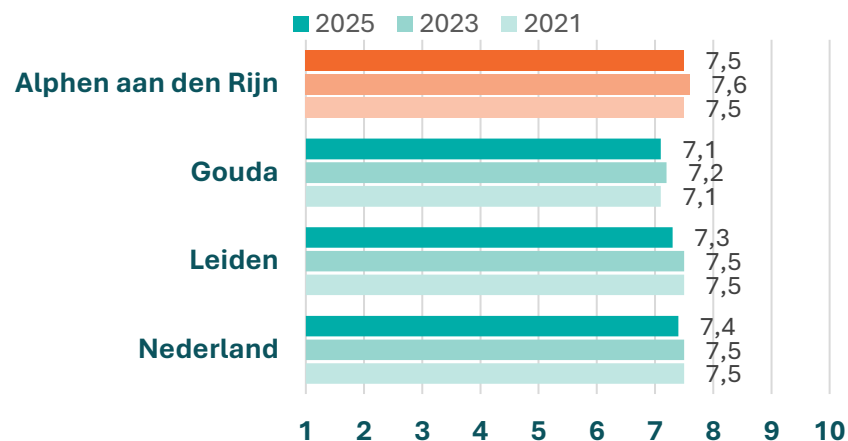
Van de slachtoffers van vermogensdelicten in Alphen aan den Rijn ondervond 21 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict.

8.3 Veiligheidsbeleving

Rapportcijfer veiligheid in de woonbuurt

De inwoners zijn gevraagd om een algemeen rapportcijfer te geven voor de veiligheid in de eigen buurt (Figuur 8.10). Inwoners van Alphen aan den Rijn beoordelen de veiligheid in de eigen buurt met een voldoende (7,5). Dit ligt lager dan in 2023 (7,6). Inwoners van Alphen aan den Rijn beoordelen de veiligheid in de buurt positiever ten opzichte van Gouda (7,1) en Leiden (7,3).

Figuur 8.10 - Oordeel veiligheid woonomgeving per gebied (rapportcijfer)

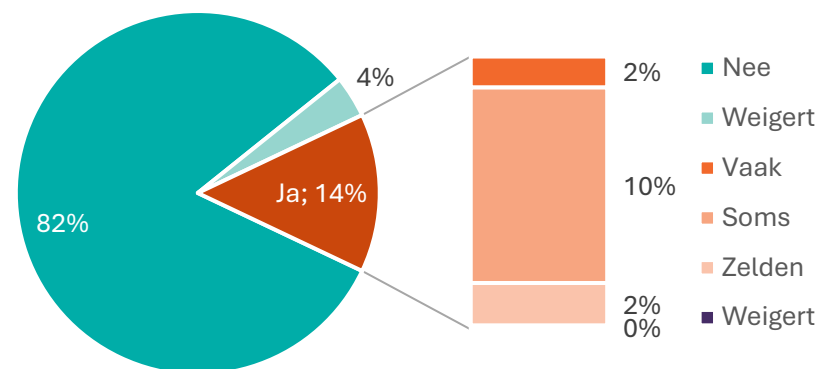
Gevoelens van onveiligheid

In Figuur 8.11 worden de onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt weergegeven en ook de frequentie ervan. In Ten opzichte van 2021 en 2023 voelen inwoners van Alphen aan den Rijn zich vaker 'wel eens' onveilig (12% in 2021, 10% in 2023 en 14% in 2025). Het aandeel inwoners dat zich in 2025 onveilig voelt in de buurt (14%) ligt lager dan in Gouda (21%), Leiden (21%) en het Nederlands gemiddelde (17%).

Figuur 8.12 worden de onveiligheidsgevoelens getoond voor de gemeente in vergelijking met de referentiegebieden.

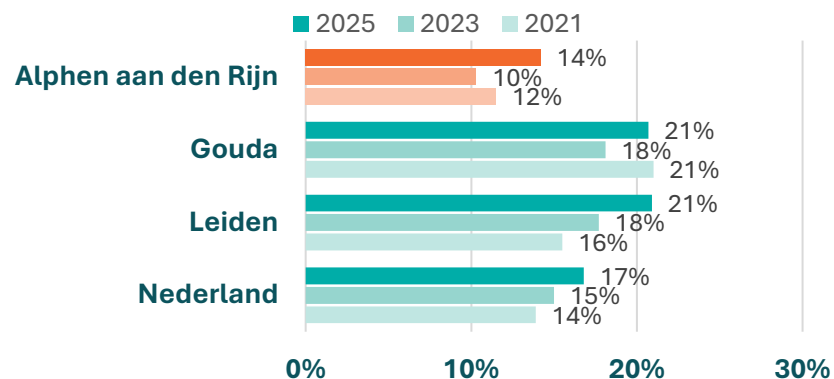
Ruim één op de tien inwoners van Alphen aan den Rijn (14%) geeft aan zich wel eens onveilig te voelen in de buurt. De meeste van hen (12 procent van het totaal aantal inwoners van Alphen aan den Rijn) voelen zich zelden of soms onveilig en een klein deel (2%) voelt zich vaak onveilig.

Figuur 8.11 - Onveiligheidsgevoel in de buurt (percentage)

Ten opzichte van 2021 en 2023 voelen inwoners van Alphen aan den Rijn zich vaker 'wel eens' onveilig (12% in 2021, 10% in 2023 en 14% in 2025). Het aandeel inwoners dat zich in 2025 onveilig voelt in de buurt (14%) ligt lager dan in Gouda (21%), Leiden (21%) en het Nederlands gemiddelde (17%).

Figuur 8.12 - Onveiligheidsgevoel in de buurt (percentage 'wel eens' onveilig)

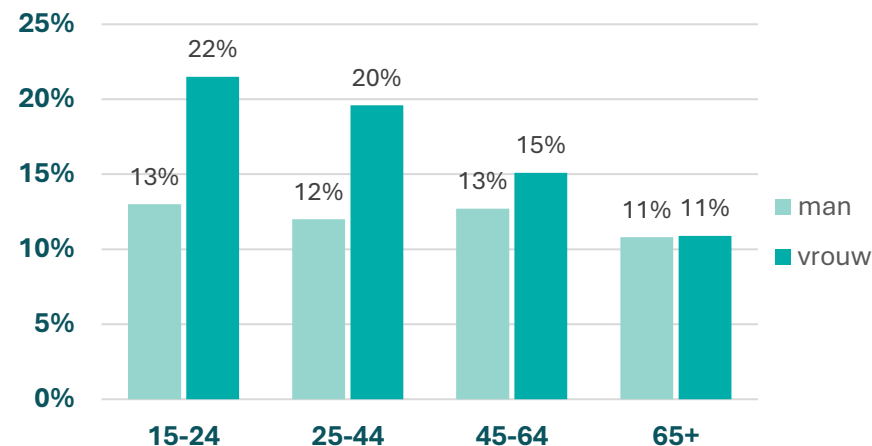

Het onveiligheidsgevoel in de buurt verschilt tussen mannen en vrouwen naar leeftijd (Figuur 8.13).

Bij mannen is er nauwelijks verschil in onveiligheidsgevoel tussen de leeftijdsklassen. Bij de vrouwen voelen twee keer zo veel inwoners van 15 tot 24 jaar (22%) zich wel eens onveilig als van 65 jaar en ouder (11%).

Figuur 8.13 - Onveiligheidsgevoel in de buurt (percentage 'wel eens' onveilig) naar leeftijd en geslacht

14% voelt zich wel eens onveilig in de buurt. Dit percentage ligt lager dan het Nederlands gemiddelde.

8.4 Weerbare wijken

In de Veiligheidsmonitor zit ook een vragenblok over verschillende vormen van buurtpreventie. Inwoners van de gemeente Alphen aan den Rijn kunnen aangeven of er buurt- of burgerwacht en/of WhatsApp buurtpreventie aanwezig is en of er iemand uit het huishouden actief deelneemt aan een buurtpreventie-app of zich heeft aangemeld bij Burgernet (Figuur 8.14).

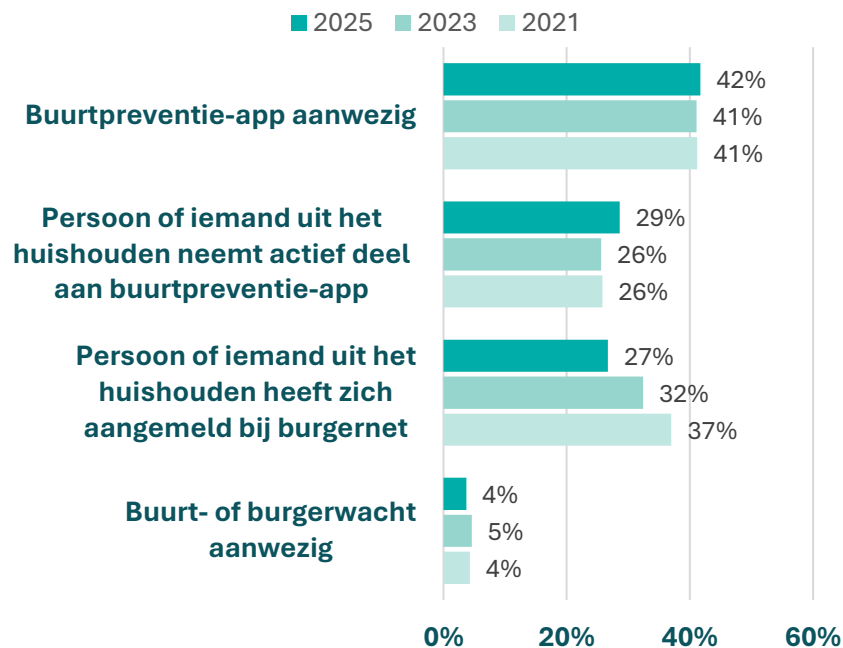
Vier op de tien inwoners van Alphen aan den Rijn (42%) geven aan dat er in hun buurt een buurtpreventie-app aanwezig is. Voor drie op de tien inwoners (29%) geldt dat dat zij zelf deelnemen aan een buurtpreventie-app of dat

Naar inhoudsopgave

iemand anders uit hun huishouden dat doet. Ruim een kwart (27%) heeft zich aangemeld bij burgernet of iemand anders uit hun huishouden heeft dat gedaan. Een kleine minderheid van 4 procent van de inwoners geeft aan dat er in hun buurt een buurt- of burgerwacht aanwezig is.

Het percentage inwoners (29%) dat zelf deelneemt of waarvan iemand uit het huishouden deelneemt aan een buurtpreventie-app, is gestegen ten opzichte van 2021 en 2023 (resp. 26%). Het percentage inwoners dat zelf, of waarvan iemand uit het huishouden, is aangemeld bij burgernet daalt bij elke meting (van 37% in 2021, 32% in 2023 naar 27% in 2025).

Figuur 8.14 - Buurtpreventie (percentage)

8.5 Woonoverlast en burengerucht

De leefbaarheid en veiligheid van een woonbuurt wordt niet alleen bepaald door de aanwezigheid en kwaliteit van fysieke voorzieningen. Ook de sociale cohesie in de woonbuurt speelt hierbij een belangrijke rol. Bij sociale cohesie gaat het om de mate waarin burgers vinden dat zichzelf en anderen betrokken zijn bij hun woonbuurt. Aan de inwoners zijn acht stellingen voorgelegd over sociale cohesie (Figuur 8.15). Daarnaast is op basis van de scores op vier van de acht voorgelegde stellingen een schaalscore berekend (De schaalscore voor de sociale cohesie in Alphen aan den Rijn ligt in 2025 op een 6,3, dit is lager dan in 2021 (6,5) en 2023 (6,4). Inwoners zijn negatiever over de meeste stellingen dan in 2021. Ten opzichte van 2023 zijn inwoners negatiever over hoe goed mensen in de buurt elkaar kennen en hoe ze zich thuis voelen bij de mensen in de buurt.

De schaalscore in Alphen aan den Rijn ligt hoger dan in Leiden, maar lager dan het gemiddelde in Nederland. Ten opzichte van Leiden zijn inwoners positiever over bijna alle stellingen van sociale cohesie, uitgezonderd hoe mensen in de buurt met elkaar omgaan (geen verschil). In vergelijking met Nederland zijn inwoners van Alphen aan den Rijn negatiever over hoe goed mensen in de buurt elkaar kennen en hoe ze zich thuis voelen bij de mensen in de buurt.

Figuur 8.16).

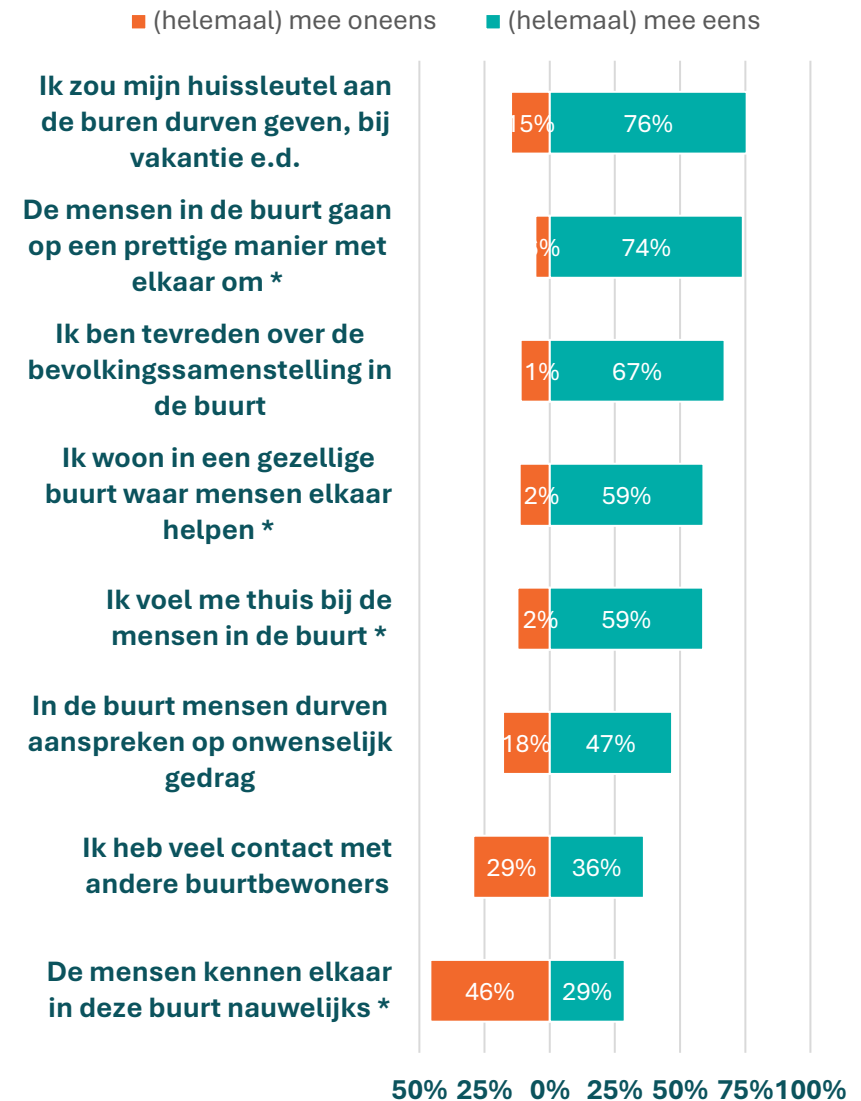
De schaalscores voor sociale cohesie zijn berekend op basis van de stellingen 'de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om', 'ik voel me thuis bij de mensen in de buurt', 'ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen' en 'de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks'. De schaalscore varieert tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te positiever men is over de sociale cohesie in de eigen woonbuurt.

Naar inhoudsopgave

De meerderheid van de inwoners van Alphen aan den Rijn is positief over diverse aspecten van sociale cohesie in hun buurt. Bijna acht op de tien inwoners (76%) durven hun huissleutel aan burens te geven bij langere afwezigheid zoals een vakantie. Ruim zeven op de tien (74%) inwoners zijn van mening dat mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan en zijn tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt (67%). Ruim de helft van de inwoners (59%) vindt, dat zij in een gezellige buurt wonen waar mensen elkaar helpen en voelt zich thuis bij de mensen in de buurt (59%).

Ruim een derde van de inwoners (36%) geeft aan veel contact te hebben met andere buurtbewoners, voor bijna drie op de tien (29%) geldt dit niet. Bijna drie op de tien inwoners (29%) zijn van mening dat mensen in de buurt elkaar nauwelijks kennen, een groter deel (46%) is het hier (helemaal) mee oneens.

Figuur 8.15 – Stellingen sociale cohesie (helemaal oneens + helemaal eens)

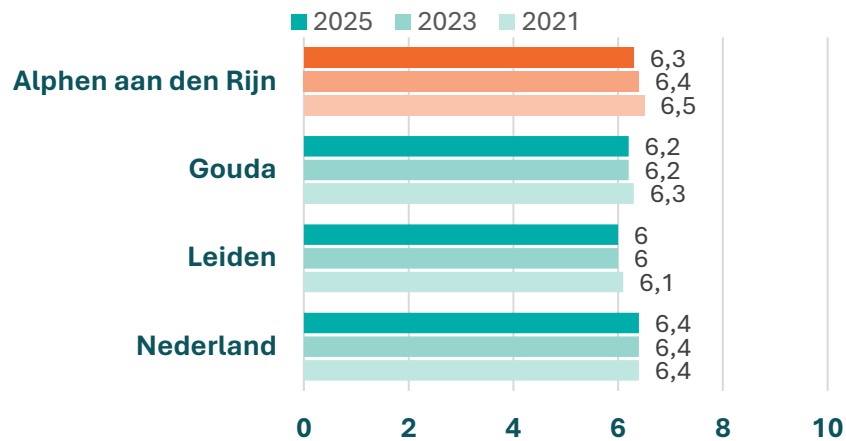

Naar inhoudsopgave

De schaalscore voor de sociale cohesie in Alphen aan den Rijn ligt in 2025 op een 6,3, dit is lager dan in 2021 (6,5) en 2023 (6,4). Inwoners zijn negatiever over de meeste stellingen dan in 2021. Ten opzichte van 2023 zijn inwoners negatiever over hoe goed mensen in de buurt elkaar kennen en hoe ze zich thuis voelen bij de mensen in de buurt.

De schaalscore in Alphen aan den Rijn ligt hoger dan in Leiden, maar lager dan het gemiddelde in Nederland. Ten opzichte van Leiden zijn inwoners positiever over bijna alle stellingen van sociale cohesie, uitgezonderd hoe mensen in de buurt met elkaar omgaan (geen verschil). In vergelijking met Nederland zijn inwoners van Alphen aan den Rijn negatiever over hoe goed mensen in de buurt elkaar kennen en hoe ze zich thuis voelen bij de mensen in de buurt.

Figuur 8.16 - Sociale cohesie per gebied (schaalscore)

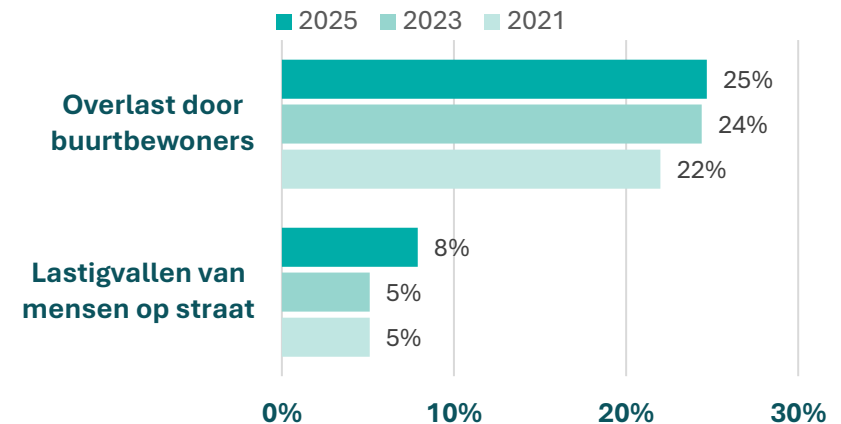

76% zou de huissleutel aan burens durven te geven.

Overlast door buurtbewoners en lastigvallen van mensen op straat

Een kwart (25%) van de inwoners van Alphen aan den Rijn geeft aan dat overlast door buurtbewoners wel eens voorkomt. Dit aandeel ligt hoger dan in 2021 (22%). Acht procent geeft aan dat lastigvallen van mensen op straat weleens voorkomt, dit aandeel lag in 2021 en 2023 lager (resp. 5%).

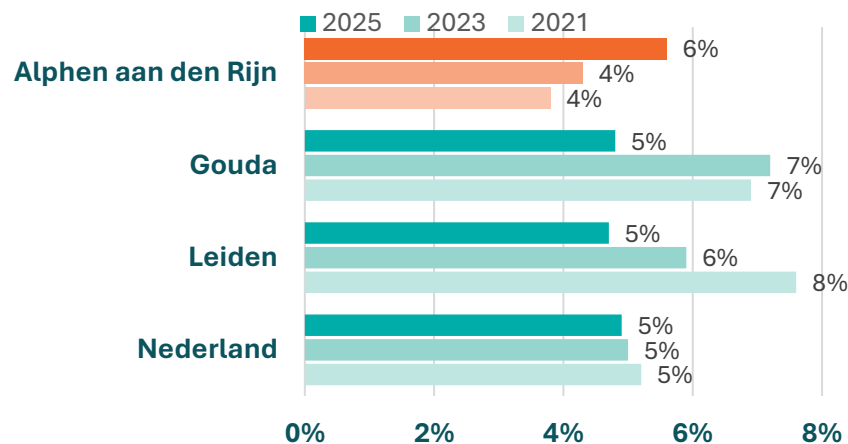
Figuur 8.17 - Overlast door buurtbewoners en lastigvallen van mensen op straat (percentage komt weleens voor in de buurt)

Overlast door buurtbewoners

Zes procent ervaart veel overlast door buurtbewoners. In 2021 lag dit percentage lager, namelijk op 4 procent. Tussen de referentiegebieden zit geen verschil.

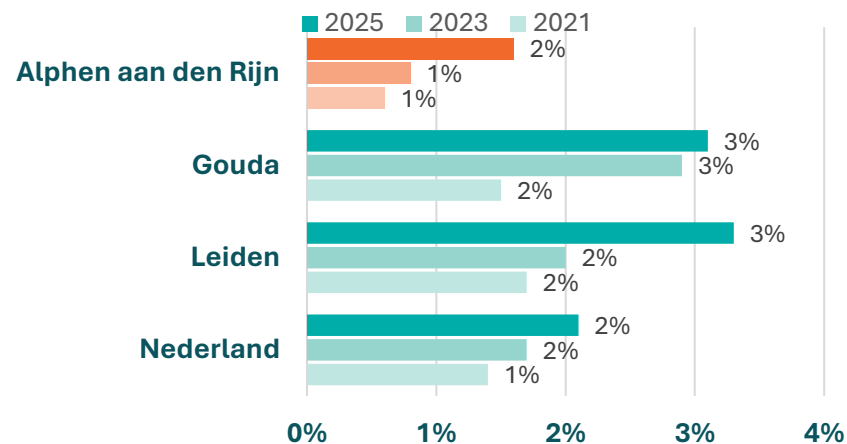
Figuur 8.18 - Overlast door buurtbewoners per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

Lastigvallen van mensen op straat

Twee procent ervaart veel overlast door lastiggevallen te worden op straat, dit percentage is gestegen ten opzichte van 2021 en 2023 (resp. 1%). In Leiden ligt dit percentage hoger, namelijk op 3 procent.

Figuur 8.19 - Overlast door lastigvallen mensen op straat per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

25% geeft aan dat overlast door buurtbewoners wel eens voorkomt in de buurt.

Bijlagen

A Bijlage - Vragenblokken

Tabel A.1 - Vragenblokken Veiligheidsmonitor 2025 Alphen aan den Rijn

1. Leefbaarheid woonbuurt
2. Beleving overlast in de buurt
3. Veiligheidsbeleving
4. Slachtofferschap
5. Tevredenheid laatste politiecontrole
6. Oordeel functioneren politie in de buurt
7. Oordeel functioneren politie algemeen
8. Oordeel functioneren gemeente
9. Controle door de politie
10. Preventie
11. Respectloos gedrag (incl. discriminatie en weerbaarheid)
12. Verdachte situaties
13. Achtergrondkenmerken

B Bijlage - Landelijke trends en patronen in de Veiligheidsmonitor

Deze samenvatting van trends en patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor is bedoeld om de resultaten van de Veiligheidsmonitor Alphen aan den Rijn in een breder perspectief te plaatsen.

B.1 Landelijke trends

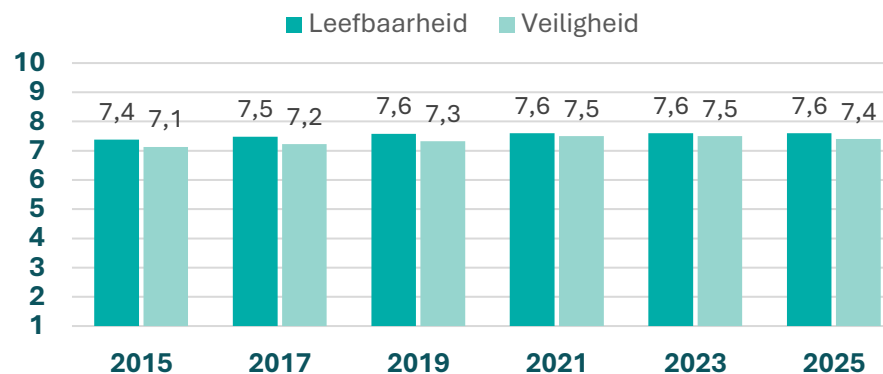
In het eerste hoofdstuk van deze bijlage worden de belangrijkste landelijke trends van de afgelopen 10 jaar in de Veiligheidsmonitor samengevat. Deze trends zijn uitgebreider beschreven in de landelijke reportage ([CBS, 2026](#)).

Beoordeling leefbaarheid en veiligheid

Het rapportcijfer voor veiligheid in de buurt liet tot en met 2021 een stijgende trend zien. Gemiddeld werden Nederlanders steeds positiever over hoe veilig wonen het is in de buurt. Tussen 2021 en 2023 is de waardering voor de veiligheid in de buurt gestabiliseerd. In beide jaren lag het gemiddelde rapportcijfer op 7,5. In 2025 is het rapportcijfer licht gedaald naar 7,4.

Het rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt liet in de periode 2015-2019 eveneens een (licht) stijgende trend zien. Vanaf 2019 is sprake van een stabilisatie. Nederlanders beoordelen de leefbaarheid van hun woonbuurt in de periode 2019-2025 gemiddeld met het rapportcijfer 7,6.

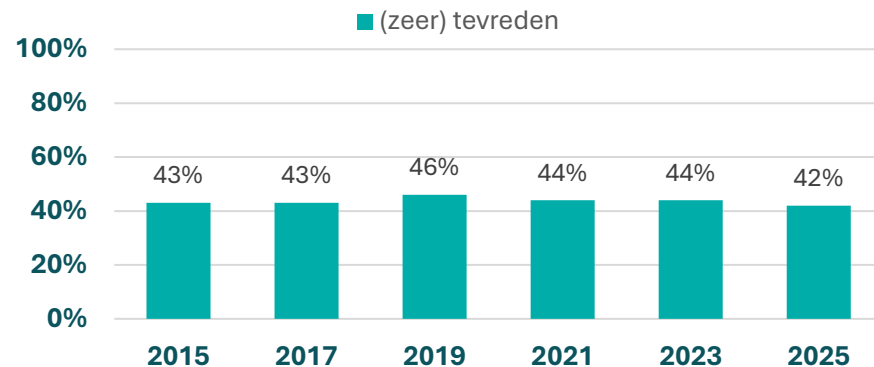
Figuur B.1 - Rapportcijfers leefbaarheid en veiligheid woonbuurt

Naar inhoudsopgave

De mate van tevredenheid die Nederlanders ervaren over het functioneren van de gemeente op het terrein van aanpak van leefbaarheid en veiligheid is in 2025 verder afgenomen. Tot en met 2019 was er sprake van een stijgende trend. In dat jaar was 46 procent van de Nederlanders (zeer) tevreden; in 2025 is het aandeel gedaald naar 42 procent.

Figuur B.2 - Oordeel functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid (percentage (zeer) tevreden)

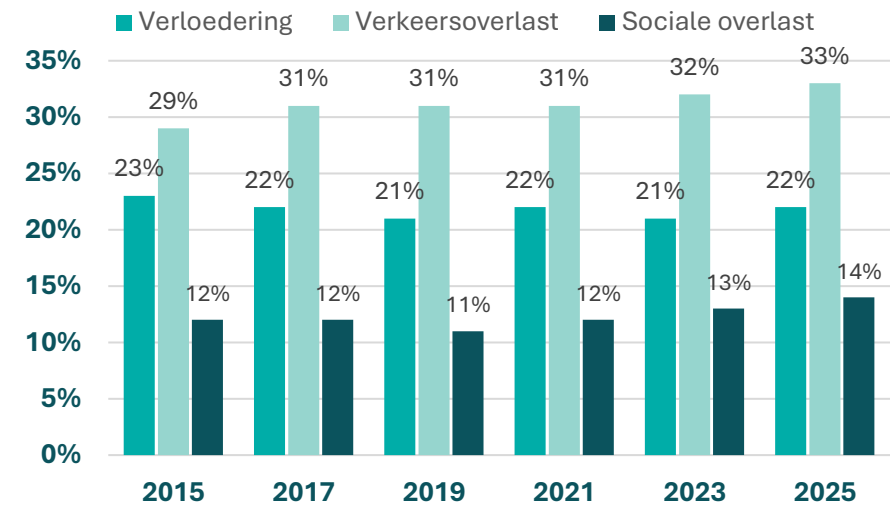

Overlast

In 2025 heeft 46 procent van de Nederlanders zelf veel overlast ervaren van één of meerdere vormen van overlast die voor kunnen komen in de woonbuurt. Dit is vergelijkbaar met 2021 en 2023 (niet in figuur).

In 2025 is het percentage dat veel sociale overlast ervaart toegenomen van 13 naar 14 procent. Daarmee is het aandeel Nederlanders dat veel sociale overlast ervaart op het hoogste niveau sinds 2012. Sinds 2019 is er een toename in de ervaren sociale overlast. De verkeersoverlast is toegenomen tussen 2021 en 2025, na een stabiel beeld tussen 2017 en 2019. De ervaren fysieke verloedering is in 2025 ongeveer gelijk gebleven aan de voorgaande jaren.

Figuur B.3 - Ervaren overlast in de buurt (percentage 'veel' overlast)

Veiligheidsbeleving

In 2025 voelt 17 van de Nederlanders zich weleens onveilig in de eigen buurt. Dit is een stijging ten opzichte van 2021 (14%) en 2023 (15%). In de periode 2013-2019 was er sprake van een afname in de onveiligheidsgevoelens van Nederlanders in de eigen buurt (van 18% naar 14%).

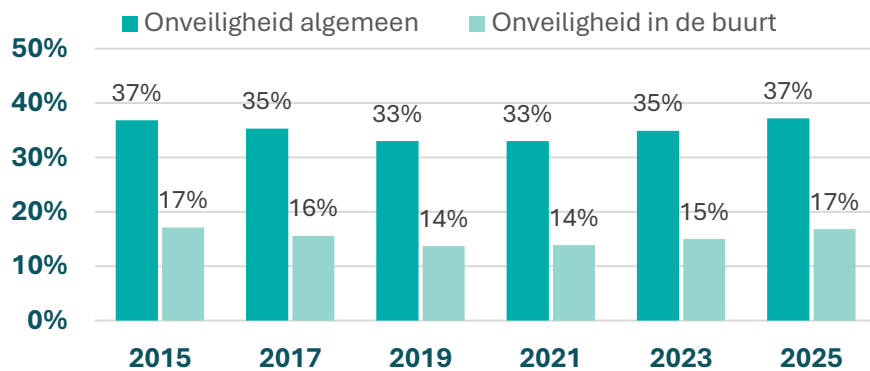
In de Veiligheidsmonitor wordt naast de veiligheidsbeleving in de buurt ook gevraagd naar de veiligheidsbeleving van Nederlanders in algemene zin. Meer dan een derde van de Nederlanders (37%) geeft aan dat zij zich in het algemeen weleens onveilig voelen. Dit aandeel is hiermee ruim twee keer zo groot als het aandeel dat zich weleens onveilig voelt in de eigen buurt. In 2023 gaf 35 procent van de Nederlanders aan zich weleens onveilig te voelen in algemene zin. Het aandeel Nederlanders met algemene onveiligheidsgevoelens ligt in 2025 dus hoger dan in 2023. De toename tussen 2023 en 2025 wordt vooral veroorzaakt door de toename in onveiligheidsgevoelens bij vrouwen. In vergelijking met 2005, het eerste

Naar inhoudsopgave

meetjaar, zijn de onveiligheidsgevoelens in Nederland met 26 procent gedaald.

Het percentage inwoners dat zich *vaak* onveilig voelt ligt voor zowel de veiligheidsbeleving in de eigen buurt als in algemene zin op ruim 2 procent. Voor zowel de algemene veiligheidsbeleving als de veiligheidsbeleving in de eigen buurt is er (achter de komma) een lichte toename in vergelijking met 2023.

Figuur B.4 - Onveiligheidsgevoel (percentage 'wel eens' onveilig)

Respectloos gedrag

In 2025 geeft 18 procent van de Nederlanders aan vaak of soms te maken hebben gehad met respectloos gedrag door onbekenden op straat, een toename ten opzichte van 2023 (15%). Ook in het openbaar vervoer zijn de ervaringen van respectloos gedrag door onbekende toegenomen, van 10% in 2023 naar 13% in 2025.

Discriminatie

Ongeveer een op de acht inwoners (12%) geeft in 2025 aan zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd gevoeld te hebben. Dit is een stijging ten opzichte van 2023, toen 11 procent van de Nederlanders discriminatie

ervaren. Van de mensen die in 2025 discriminatie hebben ervaren, gaf 18 procent aan dat het vaak voor kwam. Ook dit is een stijging in vergelijking met 2023 (17%). Van de mensen die discriminatie ervaren hebben, ging het bij 41 procent om discriminatie op grond van ras of huidskleur. Dit is een stijging ten opzichte van 2023, toen ervoer 38 procent discriminatie op grond van ras of huidskleur. Ook kwam in 2025 discriminatie op grond van godsdienst of op grond van politieke overtuiging vaker voor.

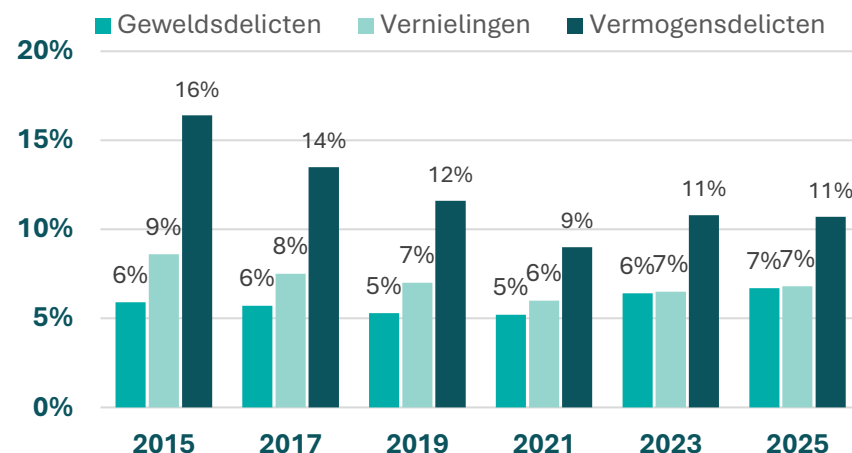
De meeste discriminatie wordt door slachtoffers ervaren door ongelijke behandeling (57%). Discriminatie door discriminerende opmerking wordt in 2025 (47%) vaker ervaren dan in 2023 (44%). Van de mensen die zich gediscrimineerd voelen, heeft 11 procent melding gedaan bij een of meerder instanties, 2 procent deed aangifte bij de politie. Dit is vergelijkbaar met 2023.

Slachtofferschap traditionele criminaliteit

In totaal is een op de vijf Nederlanders (20%) in 2025 slachtoffer geworden van een of meerdere vormen van traditionele criminaliteit (gewelddelicten, vermogensdelicten en/of vernielingen). Dat is evenveel als in 2023, maar een stijging ten opzichte van 2021, toen het totale slachtofferschap 17 procent bedroeg. Net zoals in eerdere jaren kwamen vermogensdelicten het vaakst voor (11%), gevolgd door vernielingen en gewelddelicten (beide 7%).

Een slachtoffer van traditionele criminaliteit kan bij de politie melding of aangifte doen van het delict. In 2025 is 37 procent van alle ondervonden delicten traditionele criminaliteit bij de politie gemeld en van 31 procent werd aangifte gedaan. Dit is vergelijkbaar met 2023 en 2021 toen ook 37 procent een melding en 32 procent aangifte deed. In 2021 was de aangiftebereidheid na een lange periode van daling (2013-2019) toegenomen.

Figuur B.5 - Slachtoffers traditionele criminaliteit (percentage)

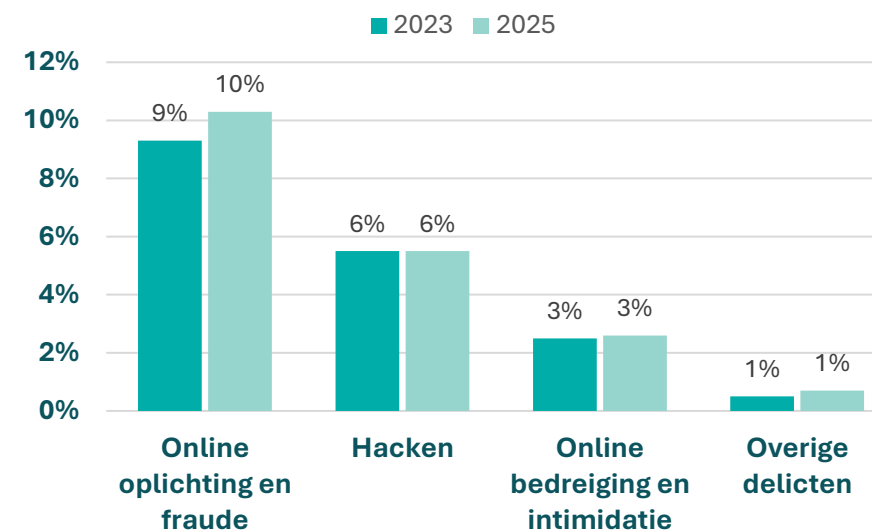
Online criminaliteit

In 2025 is 17 procent van de Nederlanders slachtoffer geworden van online criminaliteit. Het slachtofferschap is hiermee iets gestegen ten opzicht van 2021 en 2023 (16%). De stijging komt vooral door de toename van aankoopfraude van 7 naar 8 procent.

Er kan geen vergelijking gemaakt worden met het percentage slachtoffers voor 2021, omdat de vragen over online criminaliteit veranderd zijn. In de landelijke rapportage van de Veiligheidsmonitor 2021 (CBS, 2022) is een benadering gedaan van de ontwikkeling tussen 2013 en 2021. Hieruit blijkt dat online criminaliteit tussen 2013 en 2021 een stijgende lijn vertoonde. De toename was vooral duidelijk vanaf 2018 en het sterkst bij aankoopfraude.

Van alle slachtoffers van online criminaliteit heeft 52 procent bij een instantie gemeld wat hen is overkomen, 15 procent heeft aangifte gedaan bij de politie. Een melding bij online pesten, stalken en shamesexting kan ook gedaan zijn bij familie, vrienden, op school of op het werk. In het geval van online bedreiging gaat het uitsluitend om melding bij de politie.

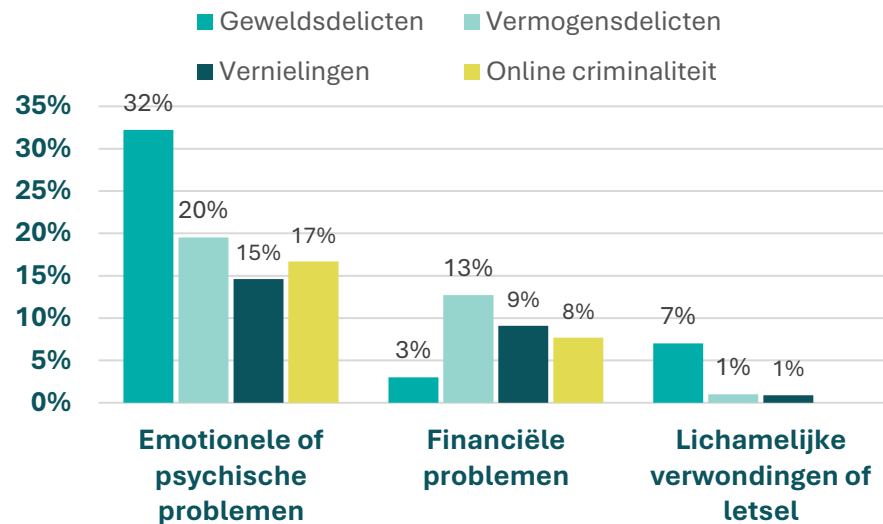
Figuur B.6 - Slachtoffers online criminaliteit (percentage)

Gevolgen van criminaliteit

Meer dan een kwart van de slachtoffers van traditionele criminaliteit (28%) en een vijfde van de slachtoffers van online criminaliteit (21%) geeft aan emotionele, lichamelijke of financiële problemen te ondervinden als gevolg van het delict waar zij slachtoffer van zijn geworden. Geweldsdelicten leidden het vaakst tot één van deze gevolgen (35%). Net als in 2023 kwamen emotionele of psychische problemen het vaakst voor: 22 procent van de slachtoffers van traditionele criminaliteit kreeg hiermee te maken. Bij alle type delicten ondervonden slachtoffers het vaakst emotionele of psychische problemen. Er zitten grote verschillen in de gevolgen per type online criminaliteit. Bij phishing is het percentage inwoners dat financieel in de problemen komt het grootst (19% van slachtoffers phishing). Bij online bedreiging en intimidatie de emotionele en psychische problemen (40% van slachtoffers online bedreiging en intimidatie), en dan met name bij online pesten (49% van de slachtoffers).

Figuur B.7 - Gevolgen criminaliteit naar type delict, 2025 (percentage, basis: slachtoffers van betreffende type delict)

Preventie

Het preventief gedrag van Nederlanders is in de afgelopen jaren nauwelijks veranderd. Ook het percentage Nederlanders dat beveiligingsmaatregelen in en rond de woning heeft is gelijk gebleven.

Het aandeel Nederlanders dat deelneemt aan Burgernet is de afgelopen jaren afgenomen, van 33 procent in 2021 naar 25 procent in 2025⁶. De deelname aan Whatsapp-buurtpreventie is juist toegenomen de afgelopen jaren, van 22 procent in 2021 naar 24 procent in 2025.

In de Veiligheidsmonitor 2025 zijn er nieuwe maatregelen toegevoegd die burgers kunnen nemen om digitale gegevens te beschermen, namelijk het

gebruik van een VPN (16%) en tweetrapsverificatie (49%). Het gebruik van sterke wachtwoorden blijft de meest voorkomende maatregel (74%) van online preventie. Met uitzondering van het gebruik van sterke wachtwoorden en het gebruik van een wachtwoordmanager is er een kleine daling bij het gebruik van online preventiemaatregelen ten opzichte van 2023.

Verdachte situaties

Verdachte situaties is een nieuw thema dat in 2025 is toegevoegd aan de Veiligheidsmonitor, het is niet mogelijk om deze cijfers te vergelijken met eerdere edities.

In 2025 gaf 49 procent aan dat er zeker of vermoedelijk een of meerdere verdachte situaties in hun buurt voorkwamen in de afgelopen 12 maanden. Van deze groep die aangaf dat er zeker of vermoedelijk een verdachte situatie in hun buurt voorkwam heeft 10 procent een melding gedaan, 76 procent deed geen melding. Bijna de helft (49%) van hen geeft aan dat de reden om geen melding te doen, is dat men niet zeker is of er iets aan de hand was.

Contact met politie

In 2025 geeft ruim een kwart (26%) van de Nederlanders aan contact te hebben gehad met de politie. Meestal (58%) vond het contact met politie plaats in de eigen buurt, een kleiner deel had elders in de gemeente (20%) of buiten de gemeente (18%) contact met de politie. Ruim twee op de drie (68%) is tevreden over het contact met de politie. Dit is allemaal vergelijkbaar met 2021 en 2023.

B.2 Landelijke patronen

In het tweede hoofdstuk van deze bijlage bespreken we een aantal patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor in de resultaten uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en stedelijkheid. Dit is een samenvatting van de patronen die in het

⁶ De manier van aanmelden en de werkwijze van Burgernet zijn veranderd sinds 1 september 2023

Naar inhoudsopgave

landelijke rapport worden beschreven. Meer informatie en cijfermateriaal is beschikbaar via Statline van CBS of Ipsos I&O.

Leefbaarheid en buurtoverlast

De tevredenheid van Nederlanders over het functioneren van de gemeentelijke aanpak van leefbaarheid en veiligheid vertoont geen duidelijke verschillen naar de mate van stedelijkheid van het gebied. Dit was in 2023 ook niet het geval. Ook inwonertal is niet van invloed. In de 70.000+-gemeenten is het percentage inwoners dat tevreden is over de gemeentelijke aanpak (41%) vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde (42%).

Net zoals in eerdere jaren is de zichtbaarheid van handhavers in de buurt in stedelijke gemeenten groter dan in minder stedelijke gemeenten. Ook de tevredenheid over het functioneren van gemeentelijke handhavers neemt toe naarmate een gemeente meer stedelijk is. In niet-stedelijke gemeenten is 21 procent van de inwoners die weleens gemeentelijke handhavers hebben gezien (zeer) tevreden over het functioneren van gemeentelijke handhavers, in zeer stedelijke gemeenten ligt dit op 27 procent.

In gebieden die meer verstedelijkt zijn, ervaren inwoners meer buurtoverlast. Ook het inwonertal heeft invloed op de ervaren overlast. Hoe groter de gemeente hoe meer inwoners aangeven buurtoverlast te ervaren. In de 70.000+-gemeenten ervaart de 52 procent van de inwoners veel buurtoverlast, terwijl het gemiddelde op 46 procent ligt.

Veiligheidsbeleving

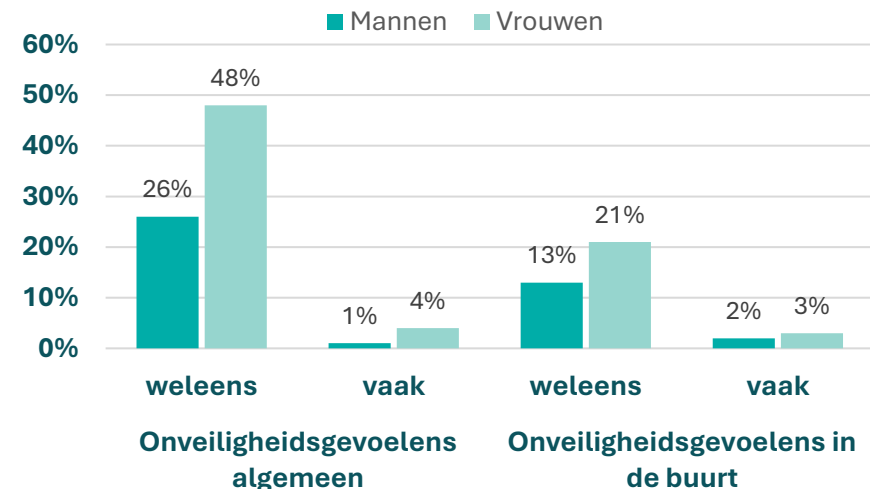
Er is sprake van verschillen in veiligheidsbeleving op basis van leeftijd. Jongere mensen (zowel 15- tot 25-jarigen als 25- tot 45-jarigen) zeggen vaker zich onveilig te voelen dan oudere mensen (45- tot 65-jarigen, maar vooral 65-plussers). Dit geldt voor zowel veiligheidsbeleving in het algemeen als in de eigen woonbuurt. Sinds 2019 is er een soortgelijk patroon zichtbaar.

De veiligheidsbeleving van inwoners verschilt in Nederland ook naar geslacht: vrouwen ervaren vaker onveiligheidsgevoelens dan mannen, zowel

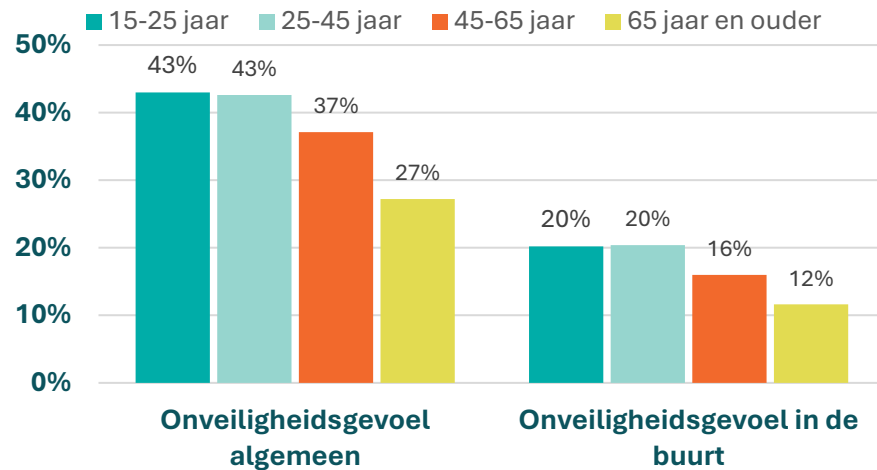
in de eigen woonbuurt (21% tegenover 13%) als in algemene zin (48% tegenover 26%). Vrouwen in de leeftijdscategorie 15 tot 25 jaar voelen zich het vaakst onveilig. Van deze groep ervaart 28 procent weleens onveiligheidsgevoelens in de buurt, terwijl zes op de tien jonge vrouwen (60%) zich weleens onveilig voelen in algemene zin.

De mate van ervaren onveiligheidsgevoelens varieert ook op basis van seksuele oriëntatie. Homoseksuele en bi-plus mannen ervaren vaker onveiligheidsgevoelens in de buurt en in het algemeen dan heteroseksuele mannen. Vooral bi-plus vrouwen voelen zich vaak onveilig: 27 procent voelt zich weleens onveilig in de buurt en 60 procent weleens in het algemeen. Tussen homoseksuele vrouwen en heteroseksuele vrouwen zijn de verschillen in veiligheidsbeleving minder groot.

Figuur B.8 - Onveiligheidsgevoel naar geslacht, 2025 (percentage)

Figuur B.9 - Onveiligheidsgevoel naar leeftijd, 2025 (percentage)

Respectloos gedrag en discriminatie

Vrouwen ervaren vaker respectloos gedrag dan mannen, en jongeren vaker dan ouderen. Stedelingen hebben vaker met respectloos gedrag te maken dan mensen die in een niet stedelijke gemeente wonen. Vergeleken met heteroseksuele mensen hebben homoseksuelen, bi-plus vrouwen en mensen met een andere seksuele oriëntatie er vaker mee te maken. Verder krijgt de tweede generatie er vaker mee te maken dan mensen met een andere herkomst. Het verschil ten opzichte van mensen met een Nederlandse herkomst hangt volledig samen met het feit dat de tweede generatie relatief jong is en vaak in een stad woont.

Bij discriminatie is een vergelijkbaar patroon zichtbaar als bij respectloos gedrag. Daarnaast is er ook nog onderscheid naar religie of levensbeschouwingen. Joden voelen zich het vaakst gediscrimineerd (39%), daarnaast voelen hindoes (32%) en moslims (30%) zich ook relatief vaak gediscrimineerd.

Voor de meeste groepen geldt dat de ervaren discriminatie niet is veranderd tussen 2023 en 2025. Voor vrouwen, 45- tot 65-jarigen en 65-plussers is er een stijging in 2025 ten opzichte van 2023. Bij Joden is een grote stijging zichtbaar, van 24 procent die in 2023 discriminatie zegt te hebben ervaren naar 39 procent in 2025.

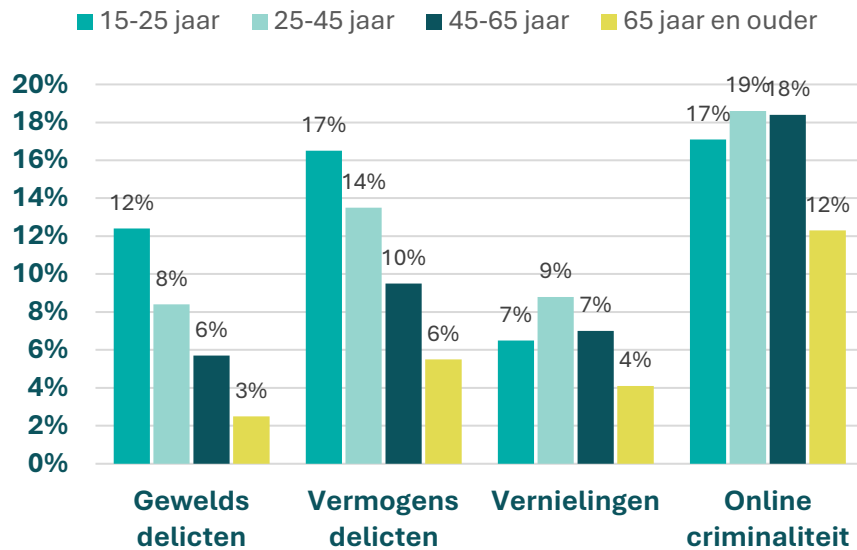
Slachtofferschap criminaliteit

Het slachtofferschap van criminaliteit verschilt naar geslacht en vooral naar leeftijd. Mannen zijn vaker slachtoffer van met name vernielingen en vermogensdelicten, van geweldsdelicten zijn mannen en vrouwen even vaak slachtoffer. Groter zijn de verschillen naar leeftijd. Jongeren zijn vaker slachtoffer van criminaliteit dan ouderen. In totaal zijn 15- tot 25-jarigen (28%) en 25- tot 45-jarigen (25%) meer dan twee keer zo vaak slachtoffer als 65-plussers (11%).

Bij online criminaliteit zijn er vrijwel geen verschillen naar geslacht (vrouwen wel vaker slachtoffer online stalking). Jongeren zijn vaker slachtoffer van online criminaliteit dan ouderen, maar de verschillen tussen 15- tot 25-jarigen (18%) en 65-plussers (11%) zijn kleiner dan bij traditionele criminaliteit.

Het percentage dat in 2025 slachtoffer is geweest van traditionele criminaliteit is in de 70.000+-gemeenten met 25 procent hoger dan gemiddeld in Nederland (20%). Het hoogst is het slachtofferschap in de G4 (32%). In de G40 is 23 procent slachtoffer geweest en in de overige 70.000+-gemeenten 17 procent.

Figuur B.10 - Slachtoffers criminaliteit naar leeftijd, 2025 (percentage)

Preventie

Het preventieve gedrag van inwoners varieert tussen meer en minder verstedelijkte gebieden. In stedelijke buurten nemen inwoners minder voorzorgsmaatregelen om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van criminaliteit, bijvoorbeeld 's avonds licht laten branden bij afwezigheid, dan in niet-stedelijke buurten, zoals op het platteland. Een soortgelijk patroon is zichtbaar bij de voorzieningen die inwoners treffen voor het beveiligen van hun woning. In sterk stedelijke buurten heeft bijvoorbeeld 28 procent van de bewoners buitenverlichting met sensor, terwijl dit aandeel in niet-stedelijke buurten op 64 procent ligt. Maar ook andere preventieve voorzieningen zoals rolluiken, extra veiligheidssloten, camerabewaking, alarminstallaties en raamstickers of certificaten van PKVW zijn minder aanwezig in zeer stedelijke buurten.

De mate van WhatsApp-buurtpreventie wordt groter naarmate de stedelijkheid van een gebied afneemt. Het aandeel inwoners dat zegt dat er

WhatsApp-buurtpreventie aanwezig is, is in niet-stedelijke buurten 2,5 keer zo groot als in zeer stedelijke buurten, namelijk 48 procent tegenover 19 procent. Ook de deelname aan WhatsApp-buurtpreventie wordt kleiner naarmate de stedelijkheid van een gebied toeneemt. Deze patronen zijn vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Contact met politie

Mannen worden 2 keer zo vaak gecontroleerd door de politie als vrouwen. Jongeren (15- tot 25-jarigen) worden ruim 5 keer zo vaak gecontroleerd als ouderen (65-plussers). Mensen met een herkomst buiten Nederland zeggen vaker dat ze gecontroleerd zijn door de politie dan mensen met een Nederlandse herkomst (7 procent). Bij mensen die zelf in Nederland geboren zijn, maar hun ouder(s) niet, gaat het om 12 procent en bij mensen geboren in het buitenland om 9 procent. Deze verschillen hangen voor een klein deel samen met de verschillen in de samenstelling van deze groepen naar leeftijd.

Over de manier waarop mensen gecontroleerd zijn, zegt de meerderheid dat de politie hen rustig, respectvol en correct heeft behandeld (81 procent). Ouderen zeggen dit iets vaker dan jongeren, namelijk 83 procent van de 65-plussers tegen 78 procent van de 15- tot 25-jarigen. Tussen mannen en vrouwen is er geen verschil. Tussen mensen met een Nederlandse herkomst en mensen die in Nederland zijn geboren, maar hun ouder(s) niet, zit een groter verschil, 81 procent tegenover 71 procent. Deze verschillen hangen voor een klein deel samen met verschillen in samenstelling van de groepen naar leeftijd en stedelijkheid van de woongemeente.

Bronnen:

Centraal Bureau voor de Statistiek (2022). Veiligheidsmonitor 2021, Den Haag (online publicatie). <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2022/09/veiligheidsmonitor-2021>

Naar inhoudsopgave

Centraal Bureau voor de Statistiek (2024). Veiligheidsmonitor 2023, Den Haag (online publicatie) <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2024/09/veiligheidsmonitor-2023>

Centraal Bureau voor de Statistiek (2026). Veiligheidsmonitor 2025, Den Haag (online publicatie) <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2026/10/veiligheidsmonitor-2025>

Contactgegevens

Ipsos I&O

Zuiderval 70
7543 EZ Enschede
053 - 200 52 00

Amstelveenseweg 760
1081 JK Amsterdam
020 - 607 07 07

Ericssonstraat 2
5121 ML Rijen
020 - 607 07 07

